

REPUBLIC
OF
SOUTH AFRICA

REPUBLIEK
VAN
SUID-AFRIKA

Government Gazette Staatskoerant

Regulation Gazette

No. 6820

Regulasiekoerant

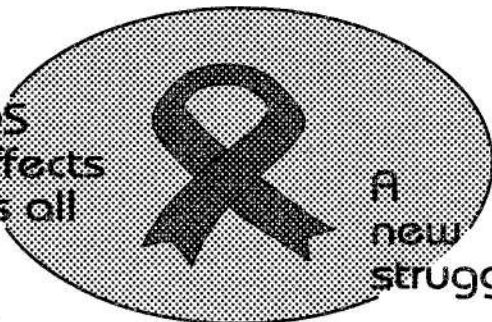
Vol. 420

PRETORIA, 2 JUNE
JUNIE 2000

No. 21239

We all have the power to prevent AIDS

AIDS
affects
us all

A
new
struggle

Prevention is the cure

**AIDS
HELPUNE**

0800 012 322

DEPARTMENT OF HEALTH

CONTENTS**INHOUD**

No.	Page No.	Gazette No.	No.	Bladsy No.	Koerant No.
GOVERNMENT NOTICE			GOEWERMENTSKENNISGEWING		
Arts, Culture, Science and Technology, Department of			Kuns, Kultuur, Wetenskap en Tegnologie, Departement van		
<i>Government Notice</i>			<i>Goewermentskennisgewing</i>		
R. 548 National Heritage Resources Act (25/1999): Regulations.....	3	21239	R. 548 Wet op Nasionale Erfenishulpbronne (25/1999): Regulasies.....	32	21239

GOVERNMENT NOTICE GOEWERMENTSKENNISGEWING

DEPARTMENT OF ARTS, CULTURE, SCIENCE AND TECHNOLOGY
DEPARTEMENT VAN KUNS, KULTUUR, WETENSKAP EN TEGNOLOGIE

No. R. 548

2 June 2000

NATIONAL HERITAGE RESOURCES ACT, 1999

REGULATIONS

The South African Heritage Resources Agency has, in terms of section 25 (2)(h) of the National Heritage Resources Act, 1999 (Act No. 25 of 1999), made the regulations in the Schedule.

SCHEDULE

ARRANGEMENT OF REGULATIONS

Chapter I	Definitions
Chapter II	General provisions for permit applications
Chapter III	Application for permit: National heritage site, provincial heritage site, provisionally protected place or structure older than 60 years
Chapter IV	Application for permit: Archaeological or palaeontological site or meteorite
Chapter V	Application for permit to reproduce a national heritage site
Chapter VI	Application for permit: Heritage objects
Chapter VII	Application for permit to export a heritage object
Chapter VIII	Application for permit: Wrecks
Chapter IX	Application for permit: Burial grounds and graves
Chapter X	Procedure for consultation regarding protected areas
Chapter XI	Procedure for consultation regarding burial grounds and graves
Chapter XII	Discovery of previously unknown graves

CHAPTER I

Definitions

1. In these regulations any word or expression which has been defined in the National Heritage Resources Act, 1999 (Act No. 25 of 1999), shall have the meaning so assigned to it and, unless the context indicates otherwise—

“archaeologist” means a trained professional who uses scientific methods to excavate, record and study archaeological sites and deposits;

“artefact” means any object manufactured or modified by human beings;

“collaborating institution” means a museum or university or other institution approved by SAHRA, which has a written collections policy, a proven capacity to conserve and curate objects and the will to do so;

“collaboration” means that the collaborating institution supervises and advises on the recovery of objects, accepts objects as part of its collection and undertakes their curation and conservation;

“excavation” means the scientific excavation, recording and retrieval of archaeological deposit and objects through the use of accepted archaeological procedures and methods, and excavate has a corresponding meaning;

“guidelines” means official SAHRA documents that contain any additional information or requirements that SAHRA deems necessary;

“maritime archaeologist” means an archaeologist, as defined in this regulation, working in or on the underwater cultural environment;

“palaeontologist” means a trained professional who uses scientific methods to excavate, collect, record and study palaeontological sites and fossils.

“pre-disturbance survey” means a survey to record a site as it exists, with all the topographical and other information that can be collected, without excavation or other disturbance of the site;

“the Act” means the National Heritage Resources Act, 1999 (Act No. 25 of 1999).

CHAPTER II

PERMIT APPLICATIONS (SECTION 48 (1)) AND GENERAL PROVISIONS FOR PERMIT APPLICATIONS

Application procedure and requirements

2. (1) A permit application must be made to SAHRA on the applicable official form as set out in the following chapters of these regulations, and must include the information required in terms of these regulations and the applicable Guidelines.

(2) SAHRA shall acknowledge receipt of the application and notify the applicant—

- (a) whether the application is complete or additional information is required;
- (b) of the approximate time it will take to process the application;
- (c) if the application will be considered at a meeting, of the date, time and venue of the meeting; and
- (d) whether or not any fees are payable, in accordance with Guidelines.

(3) An application fee may not exceed one percent of the cost of the action/s for which application is made.

(4) SAHRA may at its discretion refer an application to experts in the field for assessment and advice on the issuing of a permit and on any conditions that should be imposed.

(5) A permit is not transferrable.

Financial deposits

3. (1) When deemed necessary to safeguard the heritage resource that is the subject of an application or to ensure satisfactory performance of authorised actions, SAHRA may require that a financial deposit be lodged with it, to be held in trust until satisfactory completion of the action/s for which a permit is issued.

(2) The deposit shall be forfeited if permit conditions are not met, or if the authorised actions are not completed satisfactorily.

Minimum qualifications and standards of practice

4. (1) SAHRA may specify minimum qualifications and standards of practice to be applied in any actions undertaken under authority of a permit.

(2) A permit will be issued only for actions that are demonstrated to be in

accordance with the general principles for heritage resources management set out in section 5 and any principles prescribed under section 6 of the Act.

(3) SAHRA may cancel a permit at any time if it has reasonable grounds to believe the permit holder has not complied with the permit conditions.

Submission of reports

5. (1) Within a maximum of 12 months of the completion of the authorised actions or expiry of a permit the permit holder must submit to SAHRA a report, conforming to the standards set out in the Guidelines, concerning the actions undertaken under authority of a permit.

(2) Copies of published papers and/or theses or dissertations that include the information required in terms of the Guidelines may be accepted in lieu of a final report.

(3) A copy of every publication on the work done in terms of a permit must be supplied to SAHRA.

(4) If a permit holder does not publish a report submitted to SAHRA in terms of any regulations in this Part within two years, such report may be made available by SAHRA to researchers on request.

(5) SAHRA may submit unpublished reports submitted in terms of these regulations for peer review if it is not satisfied that the information has been adequately reported and, if the reviews are unfavourable, may withhold further permits from such permit holder until an adequate report is received.

Monitoring responsibility of SAHRA

6. A heritage inspector or other authorised representative of SAHRA may at any reasonable time inspect any site or object for which a permit has been issued or for which a permit is being applied.

CHAPTER III**APPLICATION FOR PERMIT: NATIONAL HERITAGE SITE, PROVINCIAL HERITAGE SITE, PROVISIONALLY PROTECTED PLACE, OR STRUCTURE OLDER THAN 60 YEARS
(SECTIONS 27 (18), 29 (10) AND 34 (1))****Applicability**

7. (1) The regulations in this chapter apply to any person applying for a permit —
- (a) to destroy, damage, deface, excavate, alter, remove from its original position, subdivide or change the planning status of a national heritage site or provincial heritage site under section 27 (18) of the Act; or
 - (b) to damage, deface, excavate, alter, remove from its original position, subdivide or change the planning status of a place that has been provisionally protected by SAHRA under section 29 of the Act; or
 - (c) to alter or demolish any structure or part of a structure that is older than 60 years as protected under section 34 of the Act:

Provided that, unless SAHRA indicates otherwise, if the national heritage site, the provincial heritage site, the provisionally protected place or the structure is a meteorite or an archaeological or palaeontological site and the application is for scientific excavation for bona fide research purposes, the regulations in Chapter IV will apply in addition to these regulations.

Application requirements and procedure

8. (1) Permit applications must be made on the official form *Application to destroy, damage, deface, excavate, alter, remove from its original position, subdivide or change the planning status of a national heritage site, provincial heritage site, provisionally protected place or structure older than 60 years*, available from SAHRA.
- (2) The following information must be supplied:
- (a) The name and address, erf/stand/ farm number or geographical co-ordinates of the place, and the magisterial district;
 - (b) the name, address, telephone and/or fax number of the planning authority for the place;

- (e) a brief motivation for the actions;
- (f) if relevant, a brief motivation for the use of mechanical excavation equipment or any equipment that assists in the detection or recovery of metals or archaeological and palaeontological material or objects, or for the recovery of meteorites;
- (g) the period for which the permit is required;
- (h) the name, identity number, address, telephone and/or fax numbers, academic qualifications, relevant experience and signature of the applicant;
- (i) the name and address of the collaborating institution in the Republic;
- (j) the signature of the head of the department or institution where the applicant will be based while undertaking the project;
- (k) the name and address of the South African institution that will curate the material recovered;
- (l) the signature of the head of the department or institution that undertakes to store and curate the material and records; and
- (m) any other relevant information required by SAHRA.

Minimum qualifications

12. (1) Permits for archaeological and palaeontological work will be issued only to persons whom SAHRA deems to be qualified archaeologists or palaeontologists, as the case may be, and/or who have the appropriate expertise.

(2) Permits to destroy archaeological or palaeontological sites in the course of earthmoving or development will be issued only after a survey has been done by a qualified archaeologist or palaeontologist and sites have been sampled to the satisfaction of SAHRA.

(3) Permits to destroy, damage, excavate, alter or remove meteorites will be given only to persons working in collaboration with an approved scientific institution.

Standards of practice for excavation and removal

13. (1) The permit holder is at all times responsible for the excavation work and the objects recovered and he/she or his/her authorised representative, whose name shall be furnished to SAHRA, must be present at all times during the work.

(2) To safeguard meteorites and archaeological and palaeontological sites and artefacts, the permit holder must—

- (a) supervise all excavations, castings, removals, sieving and sorting, and ensure that when sieving the smallest mesh suitable for the particular deposit is used;
- (b) in the case of archaeological deposits, excavate or remove no more than half of the original deposit or objects, unless the site or object is likely to be destroyed by development, or unless special permission has been obtained from SAHRA;
- (c) in the case of archaeological or palaeontological excavations, make a detailed photographic record of the site and work in progress and take photographs of any significant artefacts and/or fossils, trace fossils or trackways recovered *in situ*, using at least black and white film;
- (d) draw an accurate measured drawing of the site on which the positions of all excavations and significant fossils, artefacts and features are marked;
- (e) trace any rock paintings or engravings before removal in terms of a permit issued by SAHRA, including those superimposed on any other drawing, painting or engraving, as well as the positions, colours, dimensions and other features of the drawings, paintings or engravings;
- (f) make a carbon rubbing or cast, in an acceptable material, of an engraving only if it is likely to be damaged or destroyed unavoidably;
- (g) make a detailed record of any graffiti before removal from a painted or engraved surface or site;
- (h) leave the site neat and tidy during and after an excavation and fill in the excavation or stabilize the sections, unless SAHRA grants written exemption;
- (i) treat all human remains with respect; and
- (j) remain aware of the non-renewable nature of archaeological and palaeontological sites and material and not remove them from their original position unnecessarily.

Standards of curation

14. (1) The permit holder must enter into a prior agreement with a recognised museum or university department with an established archaeological or palaeontological archive and a collections management policy that is approved by SAHRA.

(2) The material should preferably be curated and stored in a museum or other institution with proven capacity in the same province as the original site, unless an institution in another province already has a collection from the site and is willing to accept further material until such time as the province of origin acquires the capacity.

(3) Institutions wishing to establish archaeological and palaeontological material and data archives and to curate and store such material must organize it in an accessible form that renders the data capable of critical examination. Such an archive requires a written collections management policy that covers in detail policy and procedures on acquisition, processing of finds, documentation, site recording, storage management, conservation and inventory control.

(4) All the material so curated will become the property of the said institution: provided that the collector or excavator must have access to the material at all reasonable times.

(5) At the initiation of an excavation or collecting project, formal agreement must be reached between researcher and collaborating institution as to financial and other requirements and responsibilities for curation and documentation. These issues should be addressed in the institution's collections management policy.

(6) The item(s) must be accessioned as soon as possible in the collaborating institution specified by the permit and must be cross-referenced to the site report.

(7) Any pictorial recording (photography, tracings, etc.) made as part of the survey must be marked and cross-referenced to the site report. Pictorial records must be properly curated by the collaborating institution and, if possible, a full set of such records must be lodged with the provincial recording centre.

Fees and financial deposits

15. Permits for bona fide archaeological, palaeontological or meteorite research by qualified South African citizens or permanent residents will be issued free of charge.

Submission of reports

16. (1) Every permit holder for archaeological work is required to submit to SAHRA an annual progress report with a diagram showing where material was collected or where excavations were placed at the site, a brief description of the work done during the year and the name of the institution curating the material.

(2) Every permit holder for the collection of meteorites or palaeontological work is required to submit to SAHRA an annual report listing the name and geographical location of sites from which meteorites or fossils were collected during the year, together with a brief description of the specimens recovered and the name of the institution curating them.

(3) Within one year of the expiry of a permit, the permit holder must submit to SAHRA a systematic report concerning the excavation or removal, containing the information and illustrations detailed in regulation 13, as well as—

- (a) a copy of the relevant section of a 1:50 000 or larger scale map with the site marked on it;
- (b) a detailed plan of the site on which the excavated or collected areas are clearly indicated;
- (c) accurate scale drawings of the stratigraphy in each excavation or, in the case of palaeontological sites or meteorites, with notes detailing the position of the object(s) in relation to the stratigraphy;
- (d) a description or table of the object(s) excavated or removed;
- (e) a written summary of the work done and the conclusions reached, illustrated with photographs wherever possible;
- (f) a statement that a site record form has been submitted to the relevant regional archaeological or palaeontological data recording centre;
- (g) the name and address of the person or institution in whose possession or custody the objects and complete records have been placed and, if possible, a receipt furnished by such person or institution.

CHAPTER V**APPLICATION FOR PERMIT TO REPRODUCE A NATIONAL HERITAGE SITE****(SECTION 27 (23))****Applicability**

17. (1) These regulations apply to any person applying for a permit to make a reproduction for profit of a national heritage site or part of a national heritage site under section 27 (23) of the Act.

(2) Reproduction for profit includes the making and use of an image either in two or three dimensions for the purposes of sale or lease, or advertising, promoting or decorating any product or service offered for sale or lease, or any activity for which a fee will be charged.

(3) The making of a unique, individual image by hand without the use of mechanical reproductive techniques is not deemed to be making a reproduction for profit, even if the image itself is offered for sale or lease.

Application requirements and procedure

18. (1) Permit applications must be made on the official form *Application to make a reproduction of a national heritage site*, available from SAHRA.

(2) The following information must be supplied:

- (a) The name and address and erf/stand/farm number or geographical coordinates of the site;
- (b) the number and date of the notice of declaration in the *Gazette*;
- (c) a full and accurate description of the proposed reproduction, including its size, colours, materials, any wording associated with it, methods of reproduction, and a scale drawing/model or sample;
- (d) the purpose of the reproduction, estimated numbers to be made and methods of distribution;
- (e) the name, identity number and contact details, including address, telephone and/or fax number, of the owner;
- (f) the signed consent of the owner for the proposed reproduction;
- (g) the name, identity number and contact details including address, telephone and/or fax number and signature of the applicant;
- (h) the application fee, as stipulated in the Guidelines.

(3) SAHRA may issue a permit subject to the payment of a fee per reproduction.

CHAPTER VI**APPLICATION FOR PERMIT: HERITAGE OBJECTS****(SECTIONS 32 (13) or 32 (17))****Applicability**

19. These regulations apply to any person applying for a permit to—

- (a) destroy, damage, disfigure or alter a heritage object or disperse a collection of heritage objects that are listed in part II of the register; or
- (b) carry out any work of restoration or repair of a heritage object.

Application requirements and procedure

20. (1) Permit applications must be made on the official form *Application for permit: Heritage objects*, available from SAHRA.

(2) The following information must be supplied:

- (a) The number and date of the notice of declaration in the *Gazette*;
- (b) a precise description of the object, as listed in the register of heritage objects;
- (c) the physical location of the object;
- (d) full details of the action(s) for which application is made;
- (e) motivation for the proposed action(s), including supporting documentation and research in accordance with the Guidelines;
- (f) the name, identity number, address, telephone and/or fax number, qualifications, relevant experience and signature of the person who will be responsible for the action(s);
- (g) the name, identity number, address, telephone and/or fax number and signature of the owner or custodian of the object or collection;
- (h) the name, identity number, address, telephone and/or fax number and signature of the applicant, if the owner is not the applicant;
- (i) any other relevant information required by SAHRA.

Minimum qualifications and standards of practice

21. (1) A permit for physical work on a heritage object will be issued only if SAHRA deems the person responsible for the work to be suitably qualified to perform such actions.

(2) In the case of dispersal of a collection, the applicant must provide SAHRA with the names, addresses and other contact details of new owners or custodians.

CHAPTER VII**APPLICATION FOR PERMIT TO EXPORT A HERITAGE OBJECT
(SECTION 32 (21))****Applicability**

22. These regulations apply to any person applying for a permit to—

- (a) export a heritage object listed in the register of heritage objects held by SAHRA; or
- (b) export a type of heritage object as listed in the register of heritage objects and provisionally declared in the *Gazette*; or
- (c) trade in, sell for private gain or export from the Republic
 - (i) any category of wreck material or object; or
 - (ii) any other category of archaeological or palaeontological material or object, or any meteorite.

Application requirements and procedure

23. (1) Permit applications must be made on the official form *Application for permit: Heritage objects* available from SAHRA.

(2) The following information must be supplied:

- (a) The number and date of the notice of declaration of the heritage object in the *Gazette*;
- (b) the number of the object or type of object in the register of heritage objects;
- (c) a precise description and scaled photographs and/or drawings of the object, including all information necessary to assess its significance, in accordance with the Guidelines;
- (d) the physical location of the object at the time of application;
- (e) the reason for export;
- (f) the name and address of the recipient of the object;
- (g) in the case of temporary export—
 - (i) the period during which the object will be outside the country;
 - (ii) the address at which the object(s) will be located; and

- (ii) the written undertaking of a South African cultural or scientific institution that the object will be returned in good condition;
- (h) in the case of permanent export, information on similar objects housed in public institutions or in private ownership;
- (i) the name, identity number, address, telephone and/or fax number and signature of the owner or custodian of the object or collection;
- (j) any other relevant information required by SAHRA.

Conditions for temporary and permanent export of objects

24. (1) Application for a temporary or permanent export permit must be made to SAHRA by the curator of the collection concerned.

(2) Permits for the temporary export of objects may be issued for maximum period of two years, and may be renewed: Provided that application is made at least 45 days before expiry of the permit.

(3) Objects on temporary loan must be returned to South Africa at the expense of the person or institution borrowing them or his/her heirs, as the case may be. SAHRA may, at its discretion, require the payment of a financial deposit by the borrower.

(4) Permits for the temporary or permanent export of archaeological and palaeontological material and meteorites will normally be given only to qualified researchers and to institutions with established collections. No material thus temporarily exported may be sold or transferred to another institution without prior permission from SAHRA.

(5) The permit holder must pack all objects for export carefully and in a manner approved by SAHRA to prevent damage, and must label all such material with the institutional accession number and mark all packets and boxes with the name of the site and the name and address of the institution to which the material belongs.

(6) If an object is being sold with a view to its permanent exportation from the Republic, the seller must inform all potential purchasers in advance that a SAHRA permit is required before the object may be exported. SAHRA shall not be liable for any loss or damage incurred by either the seller or the purchaser in this regard.

CHAPTER VIII**APPLICATION FOR PERMIT: WRECKS (SECTION 35 (4))****Applicability**

25. (1) These regulations apply to any person applying for a permit to—
- (a) destroy, damage, excavate, alter, deface or otherwise disturb any wreck site;
 - (b) destroy, damage, excavate or remove from its original position, collect or own any wreck material or object;
 - (c) bring onto or use at a wreck site any excavation equipment or any equipment that assists in the detection or recovery of metals or wreck material or objects.
- (2) These regulations do not apply to any person applying for a permit to trade in, sell for private gain, export or attempt to export from the Republic any category of wreck material or object. Such applications must be made in terms of the regulations in Chapter VII.

Application requirements and procedure

26. (1) Permit applications must be made on the official form *Application for permit: Wrecks*, available from SAHRA.
- (2) The following information must be supplied:
- (a) The presumed name of the vessel and date of the wreck, accurate geographical coordinates of the site and the name of the nearest port;
 - (b) the name, address, telephone and/or fax number of the collaborating institution;
 - (c) a signed undertaking to collaborate on the project from the head of the collaborating institution;
 - (d) a draft agreement between the applicant and the collaborating institution regarding the disposal of any objects recovered from the wreck and any proposed division of such objects between the applicant and the collaborating institution;
 - (e) a comprehensive written motivation for the project, including the research motivation and the information listed in the Guidelines;
 - (f) an estimate of the cost of the project;

- (g) the source of funds for the project and the name and address of the person, company or agency providing the funding;
 - (h) the address of the place where any objects will be housed and/or conserved upon recovery from the wreck;
 - (i) in the case of a wreck deemed by SAHRA to be significant or a wreck older than 1850, the name, identity number, address, telephone and/or fax number, qualifications and relevant experience and signature of the maritime archaeologist or archaeologist who will work on the project;
 - (j) the names and identity numbers of all divers taking part in the project;
 - (k) the name, identity number, address, telephone and/or fax number, qualifications, relevant experience and signature of the applicant;
 - (l) a copy of the applicant's salvage licence from the Department of Finance: Customs and Excise;
 - (m) the numbers and dates of any other wreck permits currently and previously issued to the applicant;
 - (n) any other relevant information requested in the Guidelines or by SAHRA.
- (3) SAHRA must circulate the application for comment to—
- (a) members of its review committee;
 - (b) the relevant SAHRA regional manager;
 - (c) the collaborating institution; and
 - (d) the Southern African Association of Archaeologists.
- (4) To safeguard the integrity of wreck sites and objects, when considering an application SAHRA must take into account—
- (a) archaeological principles and practice; and
 - (b) the benefits in terms of bona fide research.
- (5) An advertisement with the presumed name and date of the vessel and the port nearest to the wreck will be published in the *Gazette* and, at the discretion of SAHRA, in local newspapers, inviting comment from interested parties by the date specified in the advertisement.
- (6) If no objections are received and the application is approved, a permit may be issued three weeks after the date referred to in subregulation (5).

(7) The area within a radius of 200 m from the geographical coordinates given in the application as the position of the wreck will, unless otherwise indicated in the permit, be deemed to be the wreck site for the purposes of the permit. If the dispersal area of the wreck is larger than 400 m in diameter, application can be made to SAHRA to increase the size of the permit area.

(8) The applicant who has given coordinates closest to the true position of a wreck will be deemed to have priority for that wreck site. In cases of dispute regarding the position of a wreck SAHRA, in consultation with the parties involved, will decide the matter. The decision of SAHRA will be final.

(9) If an application for a permit is granted for a wreck site closer than 400 m to an existing wreck site, the wreck site of the holder of the first permit issued will have a 200 m radius and any adjacent site will be correspondingly smaller.

(10) The length of validity of a permit is subject to the discretion of SAHRA, but may not exceed three years.

(11) Permits for wrecks may be issued in the following two phases:

- (a) a pre-disturbance permit in terms of which the applicant is required to conduct a pre-disturbance survey of the wreck site; and
- (b) an excavation permit.

(12) When a pre-disturbance survey is required, the issuing of an excavation permit will be considered only on the satisfactory completion of such survey. The completion of a pre-disturbance survey does not guarantee that an excavation permit will be issued.

(13) SAHRA may refuse to issue a permit or permit extension if it has reason to believe that the applicant is not qualified or experienced enough to do the work or if permit conditions are not met.

Permit extensions

27. (1) An application for the extension of the period of validity of a permit must be submitted at least 45 days before the expiry of the permit.

(2) Such application will be evaluated by the SAHRA review committee which will take into account—

- (a) the extent to which the permit holder has complied with the conditions on this and previous applications;

- (b) whether the reports and copies of publications required in terms of the permit conditions have been submitted regularly and on time;
- (c) whether the work carried out has been of a suitable standard; and
- (d) the extent to which the permit holder has cooperated satisfactorily with the collaborating institution and archaeologist.

Minimum qualifications

28. (1) Permits for wrecks will be issued only to persons working with an approved collaborating institution.

(2) Applicants will be required to demonstrate a knowledge and understanding of, and commitment to, the use of underwater archaeological recording and excavation procedures and methods as set out in the Guidelines.

(3) If a wreck is older than 1850 or deemed to be significant by SAHRA, a suitably qualified maritime archaeologist, approved by SAHRA and preferably employed at a recognised institution, must be included as a full member of the team: Provided that if a maritime archaeologist is not available, a suitably qualified approved archaeologist may be included in the team, on condition that he/she remain in regular contact with SAHRA during the work. If there is no archaeologist available at the collaborating institution, arrangements for the inclusion of a suitable archaeologist on the team must be made in consultation with SAHRA.

Standards of practice

29. (1) Prior to any work taking place under authority of a permit, the permit holder must arrange a meeting with SAHRA's maritime archaeologist or other designated representative to discuss the proposed work programme and mutually agree on liaison methods during the project.

(2) The permit holder must, in accordance with methods agreed with the collaborating institution and/or project archaeologist—

- (a) conduct a satisfactory pre-disturbance survey of the wreck site;
- (b) record and excavate the wreck site;
- (c) recover and conserve wreck objects;
- (d) catalogue and number objects removed from the wreck;

- (e) treat wrecks as non-renewable archaeological sites and not remove objects and material from their original position unnecessarily;
- (f) treat all human remains with respect;
- (g) leave the site neat and tidy during and after an excavation and fill in the excavation or stabilize the sections, unless SAHRA grants written exemption; and
- (h) write up the results of the project.

(3) Permit holders must inform the collaborating institution and/or project archaeologist at least 24 hrs in advance whenever they intend working on a wreck site. The information to be given should include the names of all the people to be involved, the boat registration, the working area, time and place of departure from and expected time and place of return to shore.

(4) While working on the wreck, the permit holder must, if conditions permit, place a buoy with the SAHRA permit number clearly displayed on it at the centre of the wreck site, as close as possible to the geographic coordinates of the wreck site. Smaller buoys may be placed around the perimeter of the wreck site.

(5) The team archaeologist referred to in regulation 28 (3) is not obliged to dive with the team, but may do so at his/her discretion.

(6) No explosives, cranes or other equipment designed to move large quantities of overburden or obstructions may be used without advance permission in writing from SAHRA.

(7) SAHRA will provide each permit holder with a bound accession register with pre-numbered pages, which remains the property of SAHRA. Each page of the accession register must be clearly marked with the name of the wreck site. At the end of the permit period the accession register must be returned to SAHRA and a copy lodged with the collaborating institution.

(8) Each object removed from a wreck site must be marked with an accession number. The accession number and a description of every object, including the material of which it is made, the grid reference and measurements to datum points, the name of the collector, and date of collection the object must be entered into the accession register as soon as possible.

(9) Every object recovered must be declared at the nearest office of the Department of Finance: Customs and Excise within seven days of landing. The material must be placed in bond at the collaborating institution or other place that is approved by the relevant Controller of Customs and Excise and that has adequate conservation facilities, until the duty is paid.

(10) No wood, ivory, other organic materials or ferrous metals may be removed from a wreck site before special facilities for their conservation have been organised to the satisfaction of SAHRA. If in doubt, the object must be left underwater until SAHRA, the project archaeologist or collaborating institution has been consulted.

(11) The permit holder is at all times responsible for the excavation work and the objects recovered and he/she or his/her authorised representative, whose name shall be furnished to SAHRA, must be present at all times during the work.

(12) No other divers other than those listed in the application may take part in the project without the prior permission of SAHRA.

(13) Whenever work takes place on the site the permit holder must be able to produce the original SAHRA permit for inspection by SAHRA or its authorised representative.

(14) A permit holder must keep a log of all dives on the wreck sites during the period of validity of a permit. The log must record the date, times, names of persons involved, weather and sea conditions, work done, and any other information set out in the Guidelines. The log must be available for inspection by SAHRA and must be submitted with the reports required in terms of the permit.

(15) The permit holder is responsible for —

- (a) all costs involved in the excavation, including duties, royalties and surcharges payable to the Department of Finance: Customs and Excise; and
- (b) the cost of the transportation of recovered material to the collaborating institution and the conservation thereof.

Provided that in cases where the collaborating institution has made a special request for an object that the permit holder would not otherwise have recovered, the institution will be responsible for any additional costs involved.

Standards of curation

30. (1) The permit holder and the collaborating institution must enter into a formal agreement—
- (a) to ensure the proper management of wreck objects and data, including accessioning, conserving, storing and maintaining the condition of objects;
 - (b) setting out the financial implications and responsibilities of each party with regard to the conservation, documentation and curation of the objects.
- (2) SAHRA may inspect the premises where the finds are to be conserved and/or housed at any reasonable time to evaluate the conservation measures adopted.
- (3) The permit holder must consult the collaborating institution on a regular basis with regard to the delivery of the finds to the collaborating institution.
- (4) No object recovered from a wreck may be disposed of except to the collaborating institution without the prior agreement of SAHRA.
- (5) Objects recovered from wrecks older than 1850 or deemed to be significant by SAHRA will be regarded as a study collection and may not be dispersed, sold or otherwise disposed of without the special permission of SAHRA.
- (6) In the event that an agreement regarding the division of wreck material between the collaborating institution and the permit holder is approved by SAHRA, such division may take place at any time mutually acceptable to both parties: Provided that the permit holder must notify SAHRA of the division at least seven days in advance, and SAHRA has the right to attend.

Fees and financial deposits

31. (1) Permits for bona fide archaeological research on wrecks by qualified South African citizens or permanent residents shall be issued free of charge.
- (2) Any applicant who is not a South African citizen or permanent resident must, unless SAHRA decides otherwise, lodge a financial deposit with SAHRA against the satisfactory completion of the project and/or compliance with SAHRA permit conditions. The deposit will be forfeited if these conditions are not met to the satisfaction of SAHRA.

Submission of reports

32. (1) Every permit holder must, by 31 December of any given year, submit to SAHRA—

- (a) an annual progress report, in accordance with Guidelines, which must include a description of the work done during the year, an accurate site plan with the positions of all objects excavated or collected clearly marked, and a list of all objects removed from the site and their current whereabouts;
- (b) the diving log referred to in regulation 29 (14); and
- (c) a copy of their valid salvage licence from the Department of Finance: Customs and Excise.

(2) A final report, conforming to the standards set out in the Guidelines, must be submitted to SAHRA within six months of the date of expiry of the permit.

CHAPTER IX**APPLICATION FOR PERMIT: BURIAL GROUNDS AND GRAVES****(SECTION 36 (3))****Applicability**

33. This Chapter applies to any person applying for a permit to—

- (a) destroy, damage, alter, exhume or remove from its original position or otherwise disturb the grave of a victim of conflict, or any burial ground or part thereof that contains such graves;
- (b) destroy, damage, alter, exhume or remove from its original position or otherwise disturb any grave or burial ground older than 60 years which is situated outside a formal cemetery administered by a local authority;
- (c) bring into use at a burial ground or grave referred to in paragraph (a) or (b) any excavation equipment, or any equipment that assists in the detection or recovery of metals.

Application requirements and procedure

34. (1) Permit applications must be made on the official form *Application for permit: Burial Grounds and Graves*, available from SAHRA or any provincial heritage resources authority.

(2) Permit applications must be submitted to SAHRA or the relevant provincial heritage resources authority.

(3) The following information must be supplied: with the application—

- (a) The name and address, erf/stand/farm number or geographical coordinates of the grave or burial ground and the magisterial district;
- (b) the name, address, telephone and/or fax numbers of the planning authority for the place;
- (c) details of the action(s) for which application is made, in accordance with the Guidelines;
- (d) motivation for the proposed action(s), including supporting documentation and research, in accordance with the Guidelines;
- (e) details of the cost of the action(s);
- (f) the name, identity number, address, telephone and/or fax number, qualifications, relevant experience and signature of the person who will be responsible for the action(s);
- (g) the name, identity number, address, telephone and/or fax number and signature of the owner of the land on which the grave or burial ground is situated;
- (h) in the case of the exhumation or removal of a grave, the name, identity number, address, telephone and/or fax number, qualifications, relevant experience and signature of the archaeologist who will supervise the work;
- (i) in the case of destruction or damage of any burial ground or grave referred to in regulation 33 (a), details of arrangements for the exhumation and reinterment of the contents of such graves;
- (j) in the case of any activity under regulation 33 (b) of these regulations, —
 - (i) details of efforts made to contact and consult communities and individuals who by tradition have an interest in such grave or burial ground; and

(ii) copies of agreements reached with such communities or individuals regarding the future of such grave or burial ground;

(k) the name, identity number, address, telephone and/or fax number and signature of the applicant, if the owner is not the applicant;

(l) any other relevant information required by the provincial heritage resources authority.

(4) The provincial heritage resources authority may at its discretion refer an application to SAHRA or to experts in the field for comment and advice on any conditions that should be imposed in the permit.

Minimum qualifications and standards of practice

35. A permit will be issued only for exhumation or removal that is to be done—

(a) under the supervision of a qualified archaeologist or person approved by the relevant heritage resources authority;

(b) with due respect for any human remains and the customs and beliefs of any person or community concerned with such grave or burial ground and, when requested, in the presence of such person or community representative;

(c) after arrangements have been made for the re-interment of any human remains and the re-interment or curation of any other contents of such grave or burial ground, to the satisfaction of SAHRA or the relevant heritage resources authority;

in accordance with Guidelines.

CHAPTER X

PROCEDURE FOR CONSULTATION REGARDING PROTECTED AREA (SECTION 28 (3))

Applicability

36. (1) This chapter applies to any person with the intention to damage, disfigure, alter, subdivide or in any other way develop any part of an area designated as a protected area by SAHRA.

(2) The person in subregulation (1) is hereafter referred to as the applicant.

Consultation procedure

37. (1) The applicant must consult SAHRA at the earliest possible stage, and at least 60 days before the initiation of any activity at the protected area.

(2) The following information must be supplied:

- (a) The name and location of the national heritage site, wreck, or mine dump to be covered by the protected area;
- (b) the number and date of the notice of designation of the protected area in the *Gazette*;
- (c) the number and date of any regulations for the protection of the area in the *Gazette*;
- (d) details of the proposed actions or development, accompanied by sufficient plans, drawings and photographs to illustrate the effect on the protected area;
- (e) the name, identity number and contact details, including the address, telephone and/or fax numbers of the owner;
- (f) the signed consent of the owner for the proposed actions or development;
- (g) the comments of the local authority regarding the proposed actions or development;
- (h) the name, identity number and contact details, including address, telephone and/or fax numbers, and signature of the person who will be responsible for the proposed actions or development;
- (i) any other relevant information requested by SAHRA.

(3) SAHRA will consider the proposals, and may consult any other person or authority it deems appropriate.

(4) SAHRA must make its final comments and recommendations within 45 days of receipt of the information listed in regulation 37 (2).

CHAPTER XI**PROCEDURE FOR CONSULTATION REGARDING BURIAL GROUNDS AND GRAVES****(SECTION 36 (5))****Applicability**

38. (1) This chapter applies to any person with the intention to destroy, damage, alter, remove from its original position or otherwise disturb any grave or burial ground older than 60 years which is situated outside a formal cemetery administered by a local authority.

(2) The person in subregulation (1) is hereafter referred to as the applicant.

Identification procedure

39. (1) The applicant must make a concerted effort to identify the descendants and family members of the persons buried in and/or any other person or community by tradition concerned with such grave or burial ground by—

- (a)** archival and documentary research regarding the origin of the grave or burial ground;
- (b)** direct consultation with local community organisations and/or members;
- (c)** the erection for at least 60 days of a notice at the grave or burial ground, displaying, in all the official languages of the province concerned, information about the proposals affecting the site, the telephone number and address at which the applicant can be contacted by any interested person and the date by which contact must be made, which must be at least seven days after the end of the period of erection of the notice; and
- (d)** advertising in the local press.

(2) The applicant must keep records of the actions undertaken under subregulation (1), including the names and contact details of all persons and organisations contacted and their response, and a copy of such records must be submitted to the provincial heritage resources authority with the application.

Consultation and agreement

40. (1) The applicant must consult any interested parties identified through the process in regulation 39 regarding the effect of the proposals on the grave or burial ground, with the aim of reaching agreement about the future of such grave or burial ground.

(2) Unless otherwise agreed by the interested parties, the applicant is responsible for the cost of any remedial action required in terms of an agreement under subregulation (1), whether modification of any proposals to retain the grave or burial ground, or excavation and re-interment of any grave, or any other reasonable action required by the interested parties.

(3) If the consultation under subregulation (1) fails to result in agreement, the applicant must submit records of the consultation and the comments of all interested parties as part of the application to the provincial heritage resources authority.

CHAPTER XII

DISCOVERY OF PREVIOUSLY UNKNOWN GRAVES (SECTION 36(6))

Applicability

41. (1) This chapter applies when a grave, the existence of which was previously unknown, is discovered in the course of development or any other activity.

(2) Such grave must not be disturbed in any way after it is discovered except under authority of the provincial heritage resources authority.

Investigation

42. (1) As soon as possible after notification of the discovery of the grave, the provincial heritage resources authority or its delegated representative must, in cooperation with the South African Police Service, inspect such grave and decide whether or not there is reason to believe—

- (a) that the grave is likely to be older than 60 years or otherwise protected in terms of the Act; and
- (b) that any further graves exist in the vicinity.

(2) If it is decided that the grave is likely to be so protected, no activity referred to in regulation 41 (1) may be resumed in the immediate vicinity of such grave or in the area in which additional graves are likely to be found, unless an investigation is undertaken by a person and in a manner approved by the provincial heritage resources authority to establish the facts of the matter.

(3) If the investigation in regulation 42 (2) confirms that any grave is protected, the Act and the provisions in regulations 38, 39 and 40 shall apply in respect of any person who intends to disturb such grave: provided that the heritage resources authority may at its discretion modify such provisions in order to expedite the satisfactory resolution of the matter.

WET OP NASIONALE ERFENISHULPBRONNE, 1999**REGULASIES**

Die Suid-Afrikaanse Erfenishulpbronagentskap het kragtens artikel 25(2)(h) van die Wet op Nasionale Erfenishulpbronne, 1999 (Wet No. 25 van 1999), die regulasies in die Bylae uitgevaardig.

BYLAE**INDELING VAN REGULASIES**

- Hoofstuk I Woordomskrywing
- Hoofstuk II Algemene bepalings rakende permitaansoeke
- Hoofstuk III Aansoek om permit: Nasionale erfenisterrein, provinsiale erfenisterrein, voorlopig beskermde terrein, of struktuur ouer as 60 jaar
- Hoofstuk IV Aansoek om permit: Argeologiese of paleontologiese terrein of meteoriet
- Hoofstuk V Aansoek om permit vir die reproduksie van 'n nasionale erfenisterrein
- Hoofstuk VI Aansoek om permit: Erfenisvoorwerpe
- Hoofstuk VII Aansoek om permit om 'n erfenisvoorwerp uit te voer
- Hoofstuk VIII Aansoek om permit: Wrakke
- Hoofstuk IX Aansoek om permit: Begraafplase en grafte
- Hoofstuk X Prosedure vir oorlegpleging met betrekking tot beskermde gebiede
- Hoofstuk XI Prosedure vir oorlegpleging met betrekking tot begraafplase en grafte
- Hoofstuk XII Ontdekking van voorheen onbekende grafte

HOOFSTUK I

Woordomskrywing

1. In hierdie regulasies het enige woord of uitdrukking waaraan 'n betekenis in die Wet op Nasionale Erfenishulpbronne, 1999 (Wet No. 25 van 1999), geheg is, daardie betekenis en, tensy uit die samehang anders blyk, beteken –

"argeoloog" 'n opgeleide professionele persoon wat wetenskaplike metodes gebruik om argeologiese terreine en materiaal uit te grawe, aan te teken en te bestudeer;

"artefak" 'n voorwerp gemaak of aangepas deur mense;

"die Wet" die Wet op Nasionale Erfenishulpbronne, 1999 (Wet No. 25 van 1999);

"maritieme argeoloog" 'n argeoloog soos in hierdie regulasie omskryf, wat in of in verband met die onderwater-kultuuumgewing werk verrig;

"paleontoloog" 'n opgeleide professionele persoon wat wetenskaplike metodes gebruik om paleontologiese terreine en fossiele uit te grawe, te versamel, aan te teken en te bestudeer;

"Riglyne" amptelike SAEHA-dokumente wat sodanige bykomende inligting of vereistes bevat as wat SAEHA nodig ag;

"samewerkende instansie" 'n museum of universiteit of ander instansie deur SAEHA goedgekeur wat 'n skriftelike versamelingsbeleid het, oor bewese vermoë ten opsigte van die bewaring en nabehandeling van objekte beskik en die wil het om dit te doen;

"samewerking" dat die samewerkende instansie toesighou oor en advies gee met betrekking tot die herwinning van voorwerpe, voorwerpe aanvaar as deel van sy versameling en die nabehandeling en bewaring van sodanige voorwerpe onderneem;

"uitgraving" die wetenskaplike uit- en opgrawe, aantekening en herkryging van argeologiese materiaal en voorwerpe deur middel van aanvaarde argeologiese prosedures en metodes, en het "uitgrawe" 'n ooreenstemmende betekenis;

"voorversteuringsopname" 'n opname om 'n terrein aan te teken soos dit is, met al die topografiese en ander inligting wat versamel kan word sonder uitgraving of ander versteuring van die terrein.

HOOFSTUK II**PERMITAANSOEKE (ARTIKEL 48(1)) EN ALGEMENE BEPALINGS RAKENDE PERMITAANSOEKE****Aansoekprosedure en -vereistes**

2. (1) 'n Permitaansoek moet op die toepaslike amptelike vorm by SAEHA gedoen word soos in die volgende hoofstukke van hierdie regulasies uiteengesit en moet die inligting insluit wat ingevolge hierdie regulasies en die toepaslike Riglyne vereis word.

- (2) SAEHA moet ontvangs van die aansoek erken en die aansoeker in kennis stel –
- (a) of die aansoek volledig is en of bykomende inligting nodig is;
 - (b) van die benaderde tydsduur wat nodig is om die aansoek te verwerk;
 - (c) indien die aansoek op 'n vergadering oorweeg gaan word, van die datum, tyd en plek van die vergadering; en
 - (d) of gelde ooreenkomstig Riglyne betaalbaar is al dan nie.

(3) Aansoekgelde mag nie een persent van die koste van die handeling(e) ten opsigte waarvan aansoek gedoen word, oorskry nie.

(4) SAEHA kan na goeddunke 'n aansoek na deskundiges op die betrokke gebied verwys vir evaluering en advies oor die uitreiking van 'n permit en oor die voorwaardes wat gestel moet word.

(5) 'n Permit is nie oordraagbaar nie.

Finansiële deposito's

3. (1) Wanneer hy dit nodig geag ter beveiliging van die erfenishulpbron wat die onderwerp van 'n aansoek is of ter versekering van bevredigende verrigting van die gemagtigde handeling, kan SAEHA vereis dat 'n finansiële deposito by hom betaal word, wat in trust gehou word totdat die handeling(e) waarvoor die permit uitgereik is, bevredigend verrig is.

(2) Die deposito word verbeur indien die permitvoorwaardes nie nagekom word nie of indien die gemagtigde handeling nie bevredigend verrig is nie.

Minimum kwalifikasies en standarde van praktyk

4. (1) SAEHA kan minimum kwalifikasies en standarde van praktyk spesifiseer wat toegepas moet word wanneer enige handelinge kragtens 'n permit verrig word.

(2) 'n Permit word uitgereik slegs vir handelinge wat aangetoon kan word in ooreenstemming te wees met die algemene beginsels vir erfenishulpbronne uiteengesit in artikel 5 en enige beginsels voorgeskryf kragtens artikel 6 van die Wet.

(3) SAEHA kan 'n permit te eniger tyd intrek indien hy op redelike gronde meen dat die permithouer nie aan die permitvoorwaardes voldoen het nie.

Voorlegging van verslae

5. (1) Binne hoogstens 12 maande na die afhandeling van die gemagtigde handelinge of verstryking van die permit moet die permithouer 'n verslag oor die handelinge wat kragtens die permit verrig is, aan SAEHA voorlê wat voldoen aan die standarde in die Riglyne uiteengesit.

(2) SAEHA kan afskrifte van gepubliseerde artikels en/of tesse of verhandelinge wat inligting bevat wat ingevolge die Riglyne vereis word, in plaas van 'n finale verslag aanvaar.

(3) 'n Afskrif van elke publikasie oor die werk wat kragtens 'n permit gedoen is, moet aan SAEHA verskaf word.

(4) Indien 'n permithouer nie 'n verslag wat kragtens enige van die regulasies in hierdie Deel aan SAEHA voorgelê is, binne twee jaar publiseer nie, kan SAEHA sodanige verslag op versoek aan navorsers beskikbaar stel.

(5) SAEHA kan ongepubliseerde verslae ingevolge hierdie regulasies voorgelê, vir beoordeling deur vakgenote voorlê indien hy nie oortuig is dat daar voldoende oor die inligting verslag gedoen is nie en, indien sodanige beoordelings ongunstig is, verdere permitte aan sodanige permithouer weier totdat hy 'n toereikende verslag ontvang het.

Moniteringsverantwoordelikheid van SAEHA

6. 'n Erfenisinspekteur of ander gemagtige verteenwoordiger van SAEHA kan 'n terrein of voorwerp ten opsigte waarvan 'n permit uitgereik is of aansoek om 'n permit gedoen is, te alle redelike tye inspekteer.

HOOFSTUK III**AANSOEK OM PERMIT: NASIONALE ERFENISTERREIN, PROVINSIALE ERFENISTERREIN, VOORLOPIG BESKERMEDE PLEK, OF STRUKTUUR OUER AS 60 JAAR (ARTIKELS 27(18), 29(10) EN 34(1))****Toepassing**

7. Die regulasies in hierdie hoofstuk is van toepassing op enige persoon wat aansoek doen om 'n permit –

- (a) om 'n erfenisterrein of provinsiale erfenisterrein kragtens artikel 27(18) van die Wet te vernietig, te beskadig, te ontsier, uit te grawe, te verander, uit sy oorspronklike posisie te verwyder of te onderverdeel of om die beplanningstatus daarvan te verander; of
- (b) om 'n plek wat voorlopig deur SAEHA beskerm is, kragtens artikel 29 van die Wet te beskadig, te ontsier, uit te grawe, te verander, uit sy oorspronklike posisie te verwyder of te onderverdeel of om die beplanningstatus daarvan te verander; of
- (c) om 'n struktuur of deel daarvan wat ouer as 60 jaar is en kragtens artikel 34 van die Wet beskerm word, te verander of te sloop:

Met dien verstande dat, indien die nasionale erfenisterrein, die provinsiale erfenisterrein, die voorlopig beskermde plek of die struktuur 'n meteoriet of argeologiese of paleontologiese plek of struktuur is en die aansoek handel oor wetenskaplike uitgrawing vir *bona fide*-navorsingsdoeleindes, die regulasies vervat in Hoofstuk IV benewens hierdie regulasies van toepassing is, tensy SAEHA anders bepaal.

Aansoekvereistes en -prosedure

8. (1) Permitaansoeke word gedoen op die amptelike vorm *Aansoek om 'n nasionale erfenisterrein, provinsiale erfenisterrein, voorlopig beskermde plek of struktuur ouer as 60 jaar te vernietig, te beskadig, te ontsier, uit te grawe, te verander, uit sy oorspronklike posisie te verwyder of te onderverdeel of om die beplanningstatus daarvan te verander*, wat by SAEHA verkrygbaar is.

(2) Die volgende inligting moet verstrekkend word:

- (a) Die naam, adres, erf-/standplaas-/plaasnommer of geografiese koördinate van die plek, en landdrosdistrik;

- (b) die naam, adres en telefoon- en/of faksnommer van die beplanningsowerheid vir die plek;
- (c) die nommer en datum van die kennisgewing van verklaring of voorlopige beskerming in die *Staatskoerant*;
- (d) 'n verklaring van die bewaringsbeleid vir die plek;
- (e) 'n geannoteerde aantekening van die plek of dele van die plek wat geraak word deur die handeling(e) ten opsigte waarvan aansoek gedoen word, ooreenkomstig SAEHA-riglyne;
- (f) besonderhede van die handeling(e) ten opsigte waarvan aansoek gedoen word, ooreenkomstig SAEHA-riglyne;
- (g) motivering vir die handeling(e), met inbegrip van stawende dokumente en navorsing, ooreenkomstig SAEHA-riglyne;
- (h) besonderhede van die koste van die handeling(e);
- (i) die naam, identiteitsnommer, adres, telefoon- en/of faksnommer, kwalifikasies, toepaslike ondervinding en handtekening van die persoon wat vir die handeling(e) verantwoordelik gaan wees;
- (j) die naam, identiteitsnommer, adres, telefoon- en/of faksnommer, en handtekening van die eienaar;
- (k) die naam, identiteitsnommer, adres, telefoon- en/of faksnommer, en handtekening van die aansoeker indien die eienaar nie die aansoeker is nie;
- (l) sodanige ander inligting as wat SAEHA vereis.

Minimum kwalifikasies en standarde van praktyk

9. Permitte vir werk aan nasionale erfenisgebiede word uitgereik slegs vir handeling(e) wat onderneem gaan word deur persone wat ooreenkomstig die Riglyne die gepaste kwalifikasies en/of gepaste ondervinding het ten opsigte van –

- (a) die aard en kulturele betekenis van die betrokke plek; en
- (b) die werk wat onderneem gaan word.

HOOFSTUK IV**AANSOEK OM PERMIT: ARGEOLOGIESE OF PALEONTOLOGIESE TERREIN OF
METEORIET (ARTIKEL 34(4))****Toepassing**

10. (1) Die regulasies in hierdie hoofstuk is van toepassing op enige persoon wat om 'n permit aansoek doen –

- (a) om 'n argeologiese of paleontologiese terrein of 'n meteoriet te vernietig, te beskadig, uit te graawe, te verander, te ontsier of andersins te versteur;
- (b) om enige argeologiese of paleontologiese materiaal of voorwerp of 'n meteoriet te vernietig, te beskadig, uit te graawe, te verander, uit sy oorspronklike posisie te verwyder, te versamel of te besit;
- (c) om enige uitgrawingstoerusting of enige toerusting wat met die opsoor of herwinning van metale of argeologiese of paleontologiese materiaal of voorwerp help, op 'n argeologiese of paleontologiese terrein te bring of te gebruik of om sodanige toerusting vir die herwinning van meteoriete te gebruik,

indien sodanige terrein of meteoriet 'n nasionale erfenisterrein of 'n provinsiale erfenisterrein is, of voorlopig deur SAEHA beskerm is, of ingesluit is onder die algemene beskerming kragtens artikel 35 van die Wet.

(2) Die regulasies in hierdie hoofstuk is nie van toepassing nie op 'n persoon wat aansoek doen om 'n permit om handel te dryf in enige kategorie argeologiese of paleontologiese materiaal of voorwerp of 'n meteoriet of om dit vir eie gewin te verkoop of om dit uit die Republiek uit te voer of te probeer uitvoer. Sodanige aansoeke moet kragtens die regulasies in Hoofstuk VII van hierdie regulasies gedoen word.

Aansoekvereistes en -prosedure

11. (1) Permitaansoeke word gedoen op die amptelike vorm *Aansoek om permit: Argeologiese en paleontologiese terreine en meteoriete*, wat by SAEHA verkrygbaar is.

(2) Die volgende inligting moet verstrek word:

- (a) Die nommer en datum van die kennisgewing van verklaring in die *Staatskoerant*;

- (b) die geografiese ligging van die terrein, met inbegrip van die lengte- en breedtegraad, plaas- of erfnommer, naaste dorp of stad, en landdrosdistrik;
- (c) 'n bondige beskrywing van die terrein, met inbegrip van die tipe en benaderde datering, ooreenkomstig die Riglyne;
- (d) volle besonderhede van die handeling(e) ten opsigte waarvan aansoek gedoen word;
- (e) 'n bondige motivering vir die handeling(e);
- (f) indien van toepassing, 'n bondige motivering vir die gebruik van meganiese uitgrawingstoerusting of enige toerusting wat met die opspoor of herwinning van metale of argeologiese of paleontologiese materiaal of voorwerpe of met die herwinning van meteoriete help;
- (g) die tydperk waarvoor die permit nodig is;
- (h) die naam, identiteitsnommer, adres, telefoon- en/of faksnommer, akademiese kwalifikasies, toepaslike ondervinding en handtekening van die aansoeker;
- (i) die naam en adres van die samewerkende instansie in die Republiek;
- (j) die handtekening van die hoof van die departement of instansie waar die aansoeker gesetel sal wees terwyl die projek aan die gang is;
- (k) die naam en adres van die Suid-Afrikaanse instansie wat die nabehandeling van die herwinde materiaal sal onderneem;
- (l) die handtekening van die hoof van die departement of instansie wat onderneem om die berging en nabehandeling van die materiaal en rekords te doen;
- (m) sodanige ander inligting as wat SAEHA vereis.

Minimum kwalifikasies

12. (1) Permite vir argeologiese en paleontologiese werk word uitgereik slegs aan persone wat SAEHA ag gekwalifiseerde argeoloë of paleontoloë, na gelang van die geval, te wees en/of wat geskikte kundigheid het.

(2) Permite om argeologiese of paleontologiese terreine te vernietig in die loop van grondverskuiwing of ontwikkeling word uitgereik slegs nadat 'n opname deur 'n gekwalifiseerde argeoloog of paleontoloog gedoen is en monsters tot tevredenheid van SAEHA geneem is.

(3) Permitte om meteoriete te vernietig, te beskadig, uit te grawe, te verander of te verwyder word uitgereik slegs aan persone wat met 'n goedgekeurde wetenskaplike instansie saamwerk.

Standaarde van praktyk vir uitgrawing en verwydering

13. (1) Die permithouer is te alle tye verantwoordelik vir die uitgrawingswerk en die voorwerpe wat herwin word, en hy of sy of sy of haar gemagtigde verteenwoordiger, wie se naam aan SAEHA verstrekk moet word, moet te alle tye gedurende die werk aanwesig wees.

(2) Ten einde meteoriete en argeologiese en paleontologiese terreine en artefakte te beveilig, moet die permithouer –

- (a) toesig hou oor alle uitgrawings, gietsels, verwyderings en sif- en sorteerwerk en verseker dat wanneer sifwerk gedoen word, die kleinste maas gebruik word wat geskik is vir die betrokke afsetting;
- (b) in die geval van argeologiese afsettings, nie meer as die helfte van die oorspronklike afsetting of voorwerpe uitgrawe of verwyder nie, tensy die terrein of voorwerp waarskynlik vernietig sal word deur ontwikkeling of tensy spesiale toestemming van SAEHA verkry is;
- (c) in die geval van argeologiese of paleontologiese uitgrawings, 'n gedetailleerde fotografiese rekord maak van die terrein en van die werk wat aan die gang is en foto's met minstens swart-wit film neem van enige belangrike artefakte en/of fossiele, spoorfossiele of spoorgange wat *in situ* herwin word;
- (d) 'n akkurate, opgemete tekening van die terrein maak waarop die posisies van al die uitgrawings en belangrike fossiele, artefakte en terreinkenmerke aangedui word;
- (e) enige rotsskilderinge of -graving natrek voor verwydering kragtens 'n permit uitgereik deur SAEHA, met inbegrip van dié wat oor enige ander tekening, skildering of graving gesuperponeer is, asook die posisies, kleure, afmetings en ander kenmerke van die tekeninge, skilderings of graverings;
- (f) 'n koolstofvryafdruk of -gietsel, van aanvaarbare materiaal, maak van 'n graving slegs indien dit waarskynlik onvermydelik beskadig of vernietig sal word;

- (g) 'n gedetailleerde rekord maak van enige graffiti voor die verwydering daarvan van 'n beskilderde of gegraveerde oppervlak of terrein;
- (h) die terrein skoon en netjies laat tydens en na 'n uitgrawing en die uitgrawing opvul of die seksies stabiliseer, tensy SAEHA skriftelik vrystelling daarvan verleen;
- (i) alle menslike oorblyfsels met respek behandel; en
- (j) bewus bly van die niehernubare aard van argeologiese en paleontologiese terreine en materiaal, en dit nie onnodig uit die oorspronklike posisie verwyder nie.

Standaarde van nabehandeling

14. (1) Die permithouer moet vooraf 'n ooreenkoms aangaan met 'n erkende museum of universiteitsdepartement met 'n gevestigde argeologiese of paleontologiese argief en 'n versamelingsbestuursbeleid wat deur SAEHA goedgekeur is.

(2) Die materiaal moet verkieslik nabehandeling en geberg word in 'n museum of ander instansie met 'n bewese vermoë in dieselfde provinsie as waarin die oorspronklike terrein is, tensy 'n instansie in 'n ander provinsie reeds 'n versameling afkomstig van die betrokke terrein het en gewillig is om verdere materiaal te ontvang tot tyd en wyl die provinsie van oorsprong die vermoë verkry.

(3) 'n Instansie wat 'n argeologiese en paleontologiese materiaal- en data-argief wil vestig en sodanige materiaal en data wil berg en nabehandeling, moet dit in 'n toeganklik vorm organiseer wat dit moontlik maak om krities te ondersoek. So 'n argief moet 'n skriftelike versamelingsbeleid hê wat beleid en prosedures rakende verkryging, verwerking van vondse, dokumentering, terreinaantekening, bergingsbestuur, bewaring en inventarisbeheer in besonderhede behandel.

(4) Alle materiaal wat sodanige nabehandeling ontvang, word die eiendom van die betrokke instansie. Met dien verstande dat die versamelaar of uitgrawer te alle redelike tye toegang tot die materiaal het.

(5) By die inisiëring van 'n uitgrawings- of versamelingsprojek moet die navorser en samewerkende instansie formeel ooreenkoms bereik oor die finansiële en ander vereistes en verantwoordelikhede betreffende nabehandeling en dokumentering. Sodanige kwessies moet in die instansie se versamelingsbestuursbeleid behandel word.

(6) Die item(s) moet so gou moontlik in die samewerkende instansie in die permit genoem, aangewin en van kruisverwysings na die terreinverslag voorsien word.

(7) 'n Geïllustreerde aantekening (fotografie, natekening, ens.) wat gedoen is as deel van die opname, moet gemerk en van kruisverwysings na die terreinverslag voorsien word. Geïllustreerde rekords moet behoorlike nabehandeling deur die samewerkende instansie ontvang en, indien moontlik, moet 'n volledige stel rekords by die provinsiale rekordsentrum ingedien word.

Gelde en finansiële deposito's

15. Permite vir *bona fide*-argeologiese, paleontologiese of meteorietnavorsing deur gekwalifiseerde Suid-Afrikaanse burgers of permanente inwoners word gratis uitgereik.

Voorlegging van verslae

16. (1) Elke permithouer vir argeologiese werk moet jaarliks aan SAEHA 'n vorderingsverslag voorlê wat 'n diagram wat toon waar materiaal versamel is of waar uitgrawings op die terrein geleë is, 'n bondige beskrywing van die werk wat gedurende die jaar gedoen is, en die naam van die instansie wat die nabehandeling van die materiaal onderneem, bevat.

(2) Elke permithouer vir die versameling van meteoriete of paleontologiese werk moet jaarliks aan SAEHA 'n verslag voorlê wat die naam en geografiese ligging van terreine waar meteoriete of fossiele gedurende die jaar versamel is, 'n bondige beskrywing van die eksemplare wat herwin is, en die naam van die instansie wat die nabehandeling onderneem, bevat.

(3) Binne een jaar na die verstryking van 'n permit moet die permithouer 'n sistematiese verslag voorlê rakende die uitgrawing of verwydering wat die inligting en illustrasies genoem in regulasie 13 bevat, asook –

(a) 'n afskrif van die toepaslike gedeelte van 'n 1:50 000- of groter skaal kaart waarop die ligging van die terrein aangedui is;

(b) 'n gedetailleerde plan van die terrein waarop die uitgrawings- of versamelingsgebiede duidelik aangedui is;

- (c) akkurate skaaltekeninge van die stratigrafie in elke uitgraving of, in die geval van paleontologiese terreine of meteoriete, met notas wat besonderhede gee van die posisie van die voorwerp(e) in verhouding tot die stratigrafie;
- (d) 'n beskrywing of tabel van die voorwerpe wat uitgegrawe of verwyder is;
- (e) 'n skriftelike opsomming van die werk wat gedoen is en die gevolgtrekkings wat gemaak is, geïllustreer met foto's waar moontlik;
- (f) 'n verklaring dat die terreinaantekenvorm aan die betrokke streekrekordsentrum vir argeologiese of paleontologiese data voorgelê is;
- (g) die naam en adres van die persoon of instansie in wie se besit of bewaring die voorwerpe en volledige aantekeninge geplaas is en, indien moontlik, 'n ontvangsbewys uitgereik deur sodanige persoon of instansie.

HOOFSTUK V

AANSOEK OM PERMIT OM 'N NASIONALE ERFENISTERREIN TE REPRODUSEER

(ARTIKEL 27(23))

Toepassing

17. (1) Die regulasies in hierdie hoofstuk is van toepassing op 'n persoon wat aansoek doen om 'n permit om 'n reproduksie vir wins te doen van 'n nasionale erfenisterrein of deel daarvan kragtens artikels 27(23) van die Wet.

(2) Reproduksie vir wins sluit in die maak en gebruik van 'n beeltenis in twee of drie dimensies vir die doel van verkoop of verhuring, of die advertering, bevordering of versiering van 'n produk of diens wat vir verkoop of verhuring aangebied word, of enige handeling waarvoor geld gevra word.

(3) Die maak van 'n unieke, individuele beeltenis met die hand sonder die gebruik van meganiese reproduksietegnieke word nie geag die maak van 'n reproduksie vir wins te wees nie, selfs al word die beeltenis self vir verkoop of verhuring aangebied.

Aansoekvereistes en -prosedure

18. (1) Permitaansoeke word gedoen op die amptelike vorm *Aansoek om 'n reproduksie te maak van 'n nasionale erfenis terrein*, wat by SAEHA verkrygbaar is.

(2) Die volgende inligting moet verstrek word:

- (a) Die naam, adres en erf-/standplaas-/plaasnommer of geografiese koördinate van die terrein;
- (b) die nommer en datum van die kennisgewing van verklaring in die *Staatskoerant*;
- (c) 'n volledige en akkurate beskrywing van die beoogde reproduksie, met inbegrip van die grootte, kleure, materiale, enige gepaardgaande bewoording, reproduksiemetodes, en 'n skaaltekening/-model of monster;
- (d) die doel van die reproduksie, beraamde getalle wat gemaak gaan word, en verspreidingsmetodes;
- (e) die naam, identiteitsnommer en kontakbesonderhede, met inbegrip van die adres, telefoon- en/of faksnommer, van die eienaar;
- (f) die ondertekende toestemming van die eienaar tot die beoogde reproduksie;
- (g) die naam, identiteitsnommer en kontakbesonderhede, met inbegrip van die adres, telefoon- en/of faksnommer, en handtekening van die aansoeker;
- (h) die aansoekgeld soos gemeld in die Riglyne.

(3) SAEHA kan 'n permit uitreik onderworpe aan die betaling van 'n bedrag per reproduksie.

HOOFSTUK VI**AANSOEK OM PERMIT: ERFENISVOORWERPE****(ARTIKEL 32(13) OF 32(17))****Toepassing**

19. Die regulasies in hierdie hoofstuk is van toepassing op enige persoon wat aansoek doen om 'n permit –

- (a) om 'n erfenisvoorwerp te vernietig, te beskadig, te ontsier of te verander of 'n versameling wat in Deel II van die register gelys is, uitmekaar te maak; of
- (b) om enige restourasie- of herstelwerk aan 'n erfenisvoorwerp uit te voer.

Aansoekvereistes en -prosedure

20. (1) Permitaansoeke word gedoen op die amptelike vorm *Aansoek om permit: Erfenisvoorwerpe*, wat by SAEHA verkrygbaar is.

(2) Die volgende inligting moet verstrek word:

- (a) Die nommer en datum van die kennisgewing van verklaring in die *Staatskoerant*;
- (b) 'n presiese beskrywing van die voorwerp soos gelys in die register van erfenisvoorwerpe;
- (c) die plek waar die voorwerp fisies gehou word;
- (d) volle besonderhede van die handeling(e) waarom aansoek gedoen word;
- (e) motivering vir die beoogde handeling(e), met inbegrip van stawende dokumente en navorsing, ooreenkomstig die Riglyne;
- (f) die naam, identiteitsnommer, adres, telefoon- en/of faksnommer, kwalifikasies, toepaslike ondervinding en handtekening van die persoon wat verantwoordelik sal wees vir die handeling(e);
- (g) die naam, identiteitsnommer, adres, telefoon- en/of faksnommer, en handtekening van die eienaar of bewaarder van die voorwerp of versameling;
- (h) die naam, identiteitsnommer, adres, telefoon- en/of faksnommer, en handtekening van die aansoeker, indien die eienaar nie die aansoeker is nie;
- (i) sodanige ander toepaslike inligting as wat SAEHA vereis.

Minimum kwalifikasies en standarde van praktyk

21. (1) 'n Permit vir fisiese werk aan 'n erfenisvoorwerp word uitgereik slegs indien SAEHA die persoon wat vir die werk verantwoordelik is, ag gepas gekwalifiseer te wees om sodanige handeling(e) uit te voer.

(2) In die geval van die uitmekaarmaak van 'n versameling moet die aansoeker SAEHA voorsien van die name, adresse en ander kontakbesonderhede van nuwe eienaars of bewaarders.

HOOFSTUK VII**AANSOEK OM PERMIT OM 'N ERFENISVOORWERP UIT TE VOER****(ARTIKEL 32(21))****Toepassing**

22. Die regulasies in hierdie hoofstuk is van toepassing op enige persoon wat aansoek doen om 'n permit –

- (a) om 'n erfenisvoorwerp wat gelys is in die register van erfenisvoorwerpe wat SAEHA hou, uit te voer; of
- (b) om enige tipe erfenisvoorwerp soos gelys in die register van erfenisvoorwerpe en voorlopig verklaar in die *Staatskoerant*, uit te voer; of
- (c) om handel te dryf met –
 - (i) enige kategorie wrakmateriaal of voorwerp; of
 - (ii) enige ander kategorie argeologiese of paleontologiese materiaal of voorwerp, of 'n meteoriet,of dit vir eie gewin te verkoop of uit die Republiek uit te voer.

Aansoekvereistes en -prosedure

23. (1) Permitaansoeke word gedoen op die amptelike vorm *Aansoek om permit: Erfenisvoorwerpe*, wat by SAEHA verkrygbaar is.

(2) Die volgende inligting moet verstrek word:

- (a) Die nommer en datum van die kennisgewing van verklaring in die *Staatskoerant*;
- (b) die nommer van die voorwerp of tipe voorwerp in die register van erfenisvoorwerpe;
- (c) 'n presiese beskrywing en foto's en/of tekeninge met skaalaanduidings van die voorwerp, met inbegrip van alle inligting wat nodig is om die betekenis daarvan te evalueer, ooreenkomstig die Riglyne;
- (d) die plek waar die voorwerp fisies gehou word ten tyde van die aansoek;
- (e) die rede vir die uitvoer;
- (f) die naam en adres van die ontvanger van die voorwerp;
- (g) in die geval van tydelike uitvoer –
 - (i) die tydperk waarvoor die voorwerp buite die Republiek sal wees;
 - (ii) die adres waar die voorwerp(e) gehou sal word; en
 - (iii) 'n skriftelike onderneming deur die betrokke Suid-Afrikaanse kultuur- of wetenskaplike instansie dat die voorwerp in goeie toestand terugbesorg sal word;
- (h) in die geval van permanente uitvoer, inligting oor soortgelyke voorwerpe wat in openbare instansies of in private besit gehou word;
- (i) die naam, identiteitsnommer, adres, telefoon- en/of faksnommer, en handtekening van die eienaar of bewaarder van die voorwerp of versameling;
- (j) sodanige ander toepaslike inligting as wat SAEHA vereis.

Voorwaardes vir tydelike en permanente uitvoer van voorwerpe

24. (1) Aansoek om 'n permit vir tydelike of permanente uitvoer moet deur die kurator van die betrokke versameling by SAEHA gedoen word.

(2) Permite vir die tydelike uitvoer van voorwerpe mag vir hoogstens twee jaar uitgereik word en kan hernu word. Met dien verstande dan aansoek om hernuwing minstens 45 dae voor verstryking van die permit gedoen word.

(3) Voorwerpe wat tydelik uitgeleen is, moet na Suid-Afrika teruggebring word op koste van die persoon of instansie wat dit leen of sy of haar erfgename, na gelang van die geval. SAEHA kan na goeddunke die betaling van 'n finansiële deposito van die lener vereis.

(4) Permite vir die tydelike of permanente uitvoer van argeologiese en paleontologiese materiaal en meteoriete word gewoonlik uitgereik slegs aan gekwalifiseerde navorsers en aan instansies met gevestigde versamelings. Geen materiaal aldus tydelik uitgevoer, mag aan 'n ander instansie verkoop of oorgedra word sonder die vooraf verkreeë toestemming van SAEHA nie.

(5) Die permithouer moet alle voorwerpe vir uitvoer sorgvuldig en op 'n wyse deur SAEHA goedgekeur, verpak ten einde beskadiging te voorkom, en moet alle sodanige materiaal etiketteer met die instansie se aanwinstnommer en alle pakkette en houters merk met die naam van die terrein en die naam en adres van die instansie aan wie die materiaal behoort.

(6) Indien 'n voorwerp verkoop word met die oog op die permanente uitvoer daarvan uit die Republiek, moet die verkoper alle potensiële kopers vooraf daarvan in kennis stel dat 'n SAEHA-permit vereis word voordat die voorwerp uitgevoer mag word. SAEHA is nie in hierdie opsig aanspreeklik vir enige verlies of skade gelyk deur óf die verkoper óf die koper nie.

HOOFSTUK VIII

AANSOEK OM PERMIT: WRASSE (ARTIKEL 35(4))

Toepassing

25. (1) Die regulasies in hierdie hoofstuk is van toepassing op enige persoon wat aansoek doen om 'n permit –

- (a) om 'n wrakterrein te vernietig, te beskadig, uit te grawe, te ontsier of andersins te versteur;
- (b) om enige wrakmateriaal of -voorwerp te vernietig, te beskadig, uit te grawe of uit sy oorspronklike posisie te verwyder, of te versamel of te besit;
- (c) om enige uitgrawingstoerusting of enige toerusting wat met die opspoor of herwinning van metale help, op 'n wrakterrein te bring of te gebruik.

(2) Die regulasies in hierdie hoofstuk is nie van toepassing nie op enige persoon wat aansoek doen om 'n permit om handel te dryf in enige kategorie wrakmateriaal of -voorwerp, of om dit vir eie gewin te verkoop, of om dit uit die Republiek uit te voer of te probeer uitvoer. Sodanige aansoeke word kragtens die regulasies in Hoofstuk VII van hierdie regulasies gedoen.

Aansoekvereistes en -prosedure

26. (1) Permitaansoeke word gedoen op die amptelike vorm *Aansoek om permit: Wrakke*, wat by SAEHA verkrygbaar is.

(2) Die volgende inligting moet verstrek word:

- (a) Die vermoedelike naam van die vaartuig en datum van die wrak, akkurate geografiese koördinate van die terrein, en die naam van die naaste hawe;
- (b) die naam, adres, en telefoon- en/of faksnommer van die samewerkende instansie;
- (c) 'n ondertekende onderneming deur die hoof van die samewerkende instansie om saam te werk aan die projek;
- (d) 'n konsepooreenkoms tussen die aansoeker en die samewerkende instansie met betrekking tot die beskikking oor enige voorwerpe wat uit die wrak herwin word en 'n voorgestelde verdeling van sodanige voorwerpe tussen die aansoeker en die samewerkende instansie;
- (e) 'n omvattende skriftelike motivering vir die projek, met inbegrip van die navorsingsmotivering en die inligting genoem in die Riglyne;
- (f) 'n kosteberaming vir die projek;
- (g) die bron van fondse vir die projek en die naam en adres van die persoon, maatskappy of agentskap wat befondsing verskaf;
- (h) die adres van die plek waar enige voorwerpe gehuisves en/of bewaar gaan word na herwinning uit die wrak;
- (i) in die geval van 'n wrak wat SAEHA ag belangrik te wees of van 'n wrak van voor 1850, die naam, identiteitsnommer, adres, telefoon- en/of faksnommer, kwalifikasies, toepaslike ondervinding en handtekening van die maritieme argeoloog wat aan die projek sal werk;
- (j) die name en identiteitsnommers van alle duikers wat aan die projek deelneem;

- (k) die naam, identiteitsnommer, adres, telefoon- en/of faksnommer, kwalifikasies, toepaslike ondervinding en handtekening van die aansoeker;
 - (l) 'n afskrif van die aansoeker se bergingslisensie van die Departement van Finansies, Doeane en Aksyns;
 - (m) die nommers en datums van enige ander wrakpermitte wat in daardie stadium en voorheen aan die aansoeker uitgereik is;
 - (n) sodanige ander toepaslike inligting as wat in die Riglyne of deur SAEHA vereis word.
- (3) SAEHA moet die aansoek vir kommentaar deurstuur aan –
- (a) die lede van sy hersieningskomitee;
 - (b) die betrokke SAEHA-streekbestuurder;
 - (c) die samewerkende instansie; en
 - (d) die Suider-Afrikaanse Vereniging van Argeoloë.
- (4) Ten einde die integriteit van wrakterreine en -voorwerpe te beveilig moet SAEHA by die oorweging van 'n aansoek die volgende in ag neem:
- (a) Argeologiese beginsels en praktyk; en
 - (b) die voordele met betrekking tot *bona fide*-navorsing.
- (5) 'n Advertensie met die vermoedelike naam en datum van die vaartuig en die hawe naaste aan die wrak word in die *Staatskoerant* gepubliseer en, na goeddunke van SAEHA, in plaaslike koerante, waarin kommentaar van belanghebbende partye gevra word teen die datum in die advertensie vermeld.
- (6) Indien geen besware ontvang word nie en die aansoek goedgekeur word, kan 'n permit uitgereik word binne drie weke na die datum in subregulasie (5) bedoel.
- (7) Die gebied binne 'n radius van 200 m vanaf die geografiese koördinate in die aansoek verstrek as die ligging van die wrak, word, tensy anders op die permit aangedui, geag die wrakterrein vir doeleindes van die permit te wees. Indien die verspreidingsgebied van die wrak meer is 400 m in deursnee is, kan aansoek by SAEHA gedoen word om die grootte van die permitgebied uit te brei.
- (8) Die aansoeker wat die koördinate verstrek het wat die naaste is aan die ware posisie van die wrak, word geag prioriteit te geniet met betrekking tot daardie wrakterrein. In gevalle van 'n geskil oor die posisie van 'n wrak, beslis SAEHA, in oorleg met die betrokke partye, die kwessie. Die beslissing van SAEHA is finaal.

(9) Indien 'n aansoek om 'n permit toegestaan word vir 'n wrakterrein nader as 400 m aan 'n bestaande wrakterrein, het die wrakterrein van die houer van die eerste permit wat uitgereik is, 'n radius van 200 m en enige naasliggende terrein word dienooreenkomstig verklein.

(10) Die geldigheidsduur van 'n permit is onderworpe aan die diskresie van SAEHA, maar mag nie drie jaar oorskry nie.

(11) Permitte vir wrakke kan in die volgende twee fases uitgereik word:

- (a) 'n Voorversteuringspermit waarkragtens die aansoeker 'n voorversteuringsopname van die wrakterrein moet doen; en
- (b) 'n uitgrawingspermit.

(12) Indien 'n voorversteuringsopname vereis word, word die uitreiking van 'n uitgrawingspermit oorweeg slegs na geslaagde afhandeling van sodanige opname. Die afhandeling van 'n voorversteuringsopname waarborg nie die uitreiking van 'n uitgrawingspermit nie.

(13) SAEHA kan weier om 'n permit of permitverlenging toe te staan indien hy rede het om te vermoed dat die aansoeker nie gekwalifiseerd of ervare genoeg is om die werk te doen nie of indien die permitvoorwaardes nie nagekom word nie.

Permitverlengings

27. (1) 'n Aansoek om die verlenging van die geldigheidsduur van 'n permit moet minstens 45 dae voor die verstrykingsdatum van die permit ingedien word.

(2) Sodanige aansoek word deur die SAEHA-hersieningskomitee geëvalueer met inagneming van –

- (a) die mate waarin die permithouer die voorwaardes nagekom het ten opsigte van die betrokke en ander aansoeke;
- (b) of die verslae en afskrifte van die publikasies vereis ingevolge die permitvoorwaardes gereeld en op tyd voorgelê is;
- (c) of die werk wat verrig is, van 'n gepaste standaard was; en
- (d) die mate waarin die permithouer bevredigend met die samewerkende instansie en argeoloog saamgewerk het.

Minimum kwalifikasies

28. (1) Permitte vir wrakke word uitgereik slegs aan persone wat met 'n goedgekeurde samewerkende instansie saamwerk.

(2) Aansoekers moet aantoon dat hulle kennis en begrip van en 'n verbintenis tot die gebruik van onderwater argeologiese aantekenings- en uitgrawingsprosedures en -metodes het, soos in die Riglyne uiteengesit.

(3) In die geval van 'n wrak van voor 1850 of van 'n wrak wat SAEHA ag belangrik te wees, moet 'n gepas gekwalifiseerde argeoloog wat deur SAEHA goedgekeur is en verkieslik by 'n erkende instansie in diens is, as 'n volwaardige lid by die span ingesluit wees. Met dien verstande dat indien 'n maritieme argeoloog nie beskikbaar is nie, 'n gepas gekwalifiseerde, goedgekeurde argeoloog by die span ingesluit kan word, mits hy of sy tydens die werk in gereelde verbinding met SAEHA bly. Indien daar geen argeoloog by die samewerkende instansie beskikbaar is nie, moet reëlins in oorleg met SAEHA getref word vir die insluiting van 'n geskikte argeoloog by die span.

Standaarde van praktyk

29. (1) Voor die aanvang van enige werk kragtens 'n permit moet die permithouer 'n vergadering met SAEHA se maritieme argeoloog of ander aangewese verteenwoordiger reël om die beoogde werkprogram te bespreek en moet hulle onderling ooreenkom op skakelingsmetodes gedurende die projek.

(2) Die permithouer moet, ooreenkomstig metodes waarop met die samewerkende instansie en/of die projekargeoloog ooreengekom is –

- (a) 'n bevredigende voorversteuringsopname van die wrakterrein doen;
- (b) aantekening en uitgrawing van die wrakterrein doen;
- (c) wrakvoorwerpe herwin en bewaar;
- (d) voorwerpe wat uit die wrak verwyder word, katalogiseer en nommer;
- (e) wrakke as niehernubare argeologiese terreine behandel en nie voorwerpe en materiaal onnodig uit hulle oorspronklike posisies verwyder nie;
- (f) alle menslike oorblyfsels met respek behandel;
- (g) die terrein skoon en netjies laat tydens en na 'n uitgrawing en die uitgrawing opvul of die seksies stabiliseer, tensy SAEHA skriftelik vrystelling verleen;
- (h) die resultate van die projek beskryf.

(3) Permithouers moet die samewerkende instansie en/of projekargeoloog minstens 24 uur voor die tyd verwittig wanneer hulle ook al beoog om op 'n wrakterrein te werk. Die inligting wat verstrekk moet word, sluit in die name van almal wat betrokke gaan wees, die bootregistrasie, die werksgebied, die tyd en plek van vertrek en die verwagte tyd en plek van terugkeer na die kus.

(4) Terwyl daar op die wrak gewerk word, moet die permithouer, indien toestande dit toelaat, 'n boei met die SAEHA-permitnommer duidelik daarop in die middel van die wrakterrein plaas, so na moontlik aan die geografiese koördinate van die wrakterrein. Kleiner boeie kan op die omtrek van die wrakterrein geplaas word.

(5) Die spanargeoloog bedoel in regulasie 28(3) is nie verplig om saam met die span te duik nie, maar kan dit na goeddunke doen.

(6) Geen plofstof, hyskrane of ander toerusting wat ontwerp is om groot hoeveelhede deklaag of obstruksies te verwyder, mag sonder die skriftelike toestemming van SAEHA gebruik word nie.

(7) SAEHA moet elke permithouer van 'n gebinde aanwinsregister met vooraf genommerde bladsye voorsien, wat die eiendom van SAEHA bly. Elke bladsy van die aanwinsregister moet duidelik gemerk word met die naam van die wrakterrein. Aan die einde van die permittydperk moet die aanwinsregister aan SAEHA terugbesorg en 'n afskrif by die samewerkende instansie ingedien word.

(8) Elke voorwerp wat van 'n wrak verwyder word, moet met 'n aanwinsnommer gemerk word. Die aanwinsnommer en 'n beskrywing van elke voorwerp, met inbegrip van die materiaal waarvan dit gemaak is, die roosterverwysing en afmetings vanaf die verwysingspunt, die naam van die versamelaar, en die datum van versameling van die voorwerp, moet so gou moontlik in die aanwinsregister aangeteken word.

(9) Elke voorwerp wat herwin word, moet binne sewe dae nadat dit aan wal gebring is, by die naaste kantoor van die Departement van Finansies, Doeane en Aksyns verklaar word. Die materiaal moet by die samewerkende instansie of sodanige ander plek as wat die betrokke Doeane- en Aksynskontroleur goedkeur en wat toereikende bewaringsfasiliteite het, in entrepot gehou word totdat die regte betaal is.

(10) Geen hout, ivoor, ander organiese materiaal of ysterhoudende metale mag van 'n wrakterrein verwyder word voordat spesiale fasiliteite vir die bewaring daarvan tot tevredenheid van SAEHA gereël is nie. In gevalle waar daar twyfel is, moet die voorwerp onder water gelaat word totdat SAEHA, die projekargeoloog of samewerkende instansie geraadpleeg is.

(11) Die permithouer is te alle tye verantwoordelik vir die uitgrawingswerk en die voorwerpe wat herwin word, en hy of sy of sy of haar gematigde verteenwoordiger, wie se naam aan SAEHA verstrekk moet word, moet te alle tye tydens werk op die wrakterrein aanwesig wees.

(12) Geen ander duikers as dié gelys op die aansoek, mag sonder die vooraf verkreeë toestemming van SAEHA aan die projek meedoen nie.

(13) Wanneer werk ook al op die terrein plaasvind, moet die permithouer die oorspronklike SAEHA-permit vir insae deur SAEHA of sy gemagtigde verteenwoordiger kan voorlê.

(14) 'n Permithouer moet 'n log hou van alle duike by die wrakterrein gedurende die geldigheidsduur van die permit. Die log moet die datum, tye, name van die betrokke persone, die weers- en seetoestande, die werk verrig, en sodanige ander inligting as wat in die Riglyne uiteengesit is, bevat.

(15) Die permithouer is verantwoordelik vir –

- (a) alle koste verbonde aan die uitgrawing, met inbegrip van regte, tantièmes en heffings betaalbaar aan die Departement van Finansies: Doeane en Aksyns; en
- (b) die koste van die vervoer van herwinde materiaal na die samewerkende instansie en die bewaring daarvan:

Met dien verstande dat in gevalle waar die samewerkende instansie 'n spesiale versoek om 'n voorwerp gerig het wat die permithouer nie andersins sou herwin het nie, die instansie verantwoordelik is vir die bykomende koste wat betrokke is.

Standaarde van nabehandeling

30. (1) Die permithouer en die samewerkende instansie moet 'n formele ooreenkoms aangaan –
- (a) om die behoorlike bestuur te verseker van wrakvoorwerpe en -data, met inbegrip van aanwinning, bewaring, opberging en instandhouding van die toestand van die voorwerpe;
 - (b) wat die finansiële implikasies en verantwoordelikhede van elke party uiteensit met betrekking tot die bewaring, dokumentering en nabehandeling van die voorwerpe.
- (2) SAEHA mag die perseel waar die vondse bewaar en/of gehuisves gaan word, te alle redelike tye inspekteer ten einde die bewaringsmaatreëls wat getref is, te evalueer.
- (3) Die permithouer moet op gereelde grondslag met die samewerkende instansie oorleg pleeg met betrekking tot die aflewering van die vondse by die samewerkende instansie.
- (4) Sonder die vooraf verkreeë toestemming van SAEHA mag daar oor geen voorwerp wat uit 'n wrak herwin is, beskik word nie, behalwe aan die samewerkende instansie.
- (5) Voorwerpe wat herwin is uit wrakke van voor 1850 of wrakke wat deur SAEHA belangrik geag word, word beskou as 'n studieverzameling en mag nie versprei of verkoop word of daar mag nie op ander wyse daarvoor beskik word nie, behalwe met die spesiale toestemming van SAEHA.
- (6) Indien SAEHA 'n ooreenkoms betreffende die verdeling van wrakmateriaal tussen die samewerkende instansie en die permithouer goedgekeur het, kan sodanige verdeling op te eniger tyd wat vir albei partye aanvaarbaar is, gedoen word. Met dien verstande dat die permithouer SAEHA minstens sewe dae vooraf in kennis moet stel van die verdeling en SAEHA die reg het om die verdeling by te woon.

Gelde en finansiële deposito's

31. (1) Permite vir *bona fide*- argeologiese navorsing op wrakke deur gekwalifiseerde Suid-Afrikaanse burgers of permanente inwoners word gratis uitgereik.
- (2) 'n Aansoeker wat nie 'n Suid-Afrikaanse burger of permanente inwoner is nie, moet, tensy SAEHA anders besluit, 'n finansiële deposito by SAEHA inbetaal teen die bevredigende afhandeling van die projek en/of nakoming van die SAEHA-permitvoorwaardes. Die deposito word verbeur indien sodanige voorwaardes nie tot tevredenheid van SAEHA nagekom word nie.

Voorlegging van verslae

32. (1) Elke permithouer moet, teen 31 Desember van 'n gegewe jaar, die volgende aan SAEHA voorlê:

- (a) 'n Jaarlikse vorderingsverslag, ooreenkomstig die Riglyne, wat 'n beskrywing van die werk gedurende die jaar gedoen, 'n akkurate terreinplan met die posisies van alle voorwerpe gedurende die jaar uitgegrawe of versamel duidelik daarop gemerk, en 'n lys van alle voorwerpe wat van die terrein verwyder is en waar hule dan is, moet insluit;
- (b) die duiklog bedoel in regulasie 29(14); en
- (c) 'n afskrif van sy of haar geldige bergingslisensie van die Departement van Finansies: Doeane en Aksyns.

(2) 'n Finale verslag wat voldoen aan die standarde gestel in die Riglyne, moet binne ses maande na die verstrykingsdatum van die permit aan SAEHA voorgelê word.

HOOFSTUK IX**AANSOEK OM PERMIT: BEGRAAFPLASE EN GRAFTE****(ARTIKEL 36(3))****Toepassing**

33. Die regulasies in hierdie hoofstuk is van toepassing op 'n persoon wat aansoek doen om 'n permit --

- (a) om die graf van 'n slagoffer van konflik, of enige begraafplaas of deel daarvan wat sulke grafte bevat, te vernietig, te beskadig, te verander, op te grawe of uit sy oorspronklike posisie te verwyder of andersins te versteur;
- (b) om enige graf of begraafplaas van ouer as 60 jaar wat buite 'n formele kerkhof geleë is en deur 'n plaaslike owerheid geadministreer word, te vernietig, te beskadig, te verander, op te grawe, uit sy oorspronklike posisie te verwyder of andersins te versteur;

- (c) om enige uitgrawingstoerusting of enige toerusting wat met die opspoor of herwinning van metale help, op 'n begraafplaas of graf in paragraaf (a) of (b) bedoel, te bring of te gebruik.

Aansoekvereistes en -prosedure

34. (1) Permitaansoeke word gedoen op die amptelike vorm *Aansoek om permit: Begraafplase en grafte*, wat by SAEHA of enige provinsiale erfenishulpbronowerheid verkrygbaar is.

(2) Permitaansoeke moet by SAEHA of die betrokke provinsiale erfenishulpbronowerheid ingedien word.

(3) Die volgende inligting moet saam met die aansoek verstrek word:

- (a) Die naam, adres en erf-/standplaas-/plaasnommer of geografiese koördinate van die graf of begraafplaas, en die landdrosdistrik;
- (b) die naam, adres en telefoon- en/of faksnommer van die beplanningsowerheid vir die plek;
- (c) besonderhede van die handeling(e) ten opsigte waarvan aansoek gedoen word, ooreenkomstig die Riglyne;
- (d) motivering vir die beoogde handeling(e), met inbegrip van stawende dokumente en navorsing, ooreenkomstig die Riglyne;
- (e) besonderhede van die koste van die handeling(e);
- (f) die naam, identiteitsnommer, adres, telefoon- en/of faksnommer, kwalifikasies, toepaslike ondervinding en handtekening van die persoon wat vir die handeling(e) verantwoordelik gaan wees;
- (g) die naam, identiteitsnommer, adres, telefoon- en/of faksnommer, en handtekening van die eienaar van die grond waarop die graf of begraafplaas geleë is;
- (h) in die geval van die opgrawing of verwydering van 'n graf, die naam, identiteitsnommer, adres, telefoon- en/of faksnommer, kwalifikasies, toepaslike ondervinding en handtekening van die argeoloog wat toesig oor die werk gaan hou;
- (i) in die geval van die vernietiging of beskadiging van 'n begraafplaas of graf bedoel in regulasies 33(a), besonderhede van die reëlins vir die opgrawing en herbegrawe van die inhoud van sodanige grafte;

- (j) in die geval van enige handelinge kragtens regulasie 33(b) –
 - (i) besonderhede van pogings wat aangewend is om met gemeenskappe en individue in aanraking te kom en oorleg te pleeg wat volgens tradisie 'n belang by sodanige graf of begraafplaas het; en
 - (ii) afskrifte van ooreenkomste aangaan met sodanige gemeenskappe of individue betreffende die toekoms van sodanige graf of begraafplaas;
- (k) die naam, identiteitsnommer, adres, telefoon- en/of faksnommer, en handtekening van die aansoeker, indien die eienaar nie die aansoeker is nie;
- (l) sodanige ander toepaslike inligting as wat die provinsiale erfenishulpbronowerheid vereis.

(4) Die provinsiale erfenishulpbronowerheid kan na goeddunke 'n aansoek na SAEHA of na deskundiges op die gebied verwys vir kommentaar en advies oor enige voorwaardes wat op die permit gestel moet word.

Minimum kwalifikasies en standarde van praktyk

35. 'n Permit word uitgereik slegs indien die opgraving of verwydering wat gedoen gaan word, geskied –

- (a) onder toesig van 'n gekwalifiseerde argeoloog of persoon goedgekeur deur die betrokke erfenishulpbronowerheid;
- (b) met behoorlike respek vir enige menslike oorblyfsels en die gebruike en oortuigings van enige persoon of gemeenskap betrokke by sodanige graf of begraafplaas en, indien aldus versoek, in die aanwesigheid van sodanige persoon of 'n verteenwoordiger van sodanige gemeenskap;
- (c) nadat reëlins tot tevredenheid van SAEHA of die betrokke erfenishulpbronowerheid getref is vir die herbegrawe van enige menslike oorblyfsels en die herbegrawe of nabehandeling van enige ander inhoud van sodanige graf of begraafplaas,

ooreenkomstig die Riglyne.

HOOFSTUK X**PROSEDURE VIR OORLEGPLEGING MET BETREKKING TOT BESKERMDE GEBIED****(ARTIKEL 28(3))****Toepassing**

36. (1) Die regulasies in hierdie hoofstuk is van toepassing op enige persoon wat beoog om enige deel van 'n gebied deur SAEHA aangewys as 'n beskermde gebied, te beskadig, te ontsier, te verander, te onderverdeel of op enige ander wyse te ontwikkel.

(2) Die persoon bedoel in subregulasie (1), word hierna in hierdie hoofstuk die aansoeker genoem.

Oorlegplegingsprosedure

37. (1) Die aansoeker moet met SAEHA oorlegpleeg by die vroegste moontlike geleentheid, maar minstens 60 dae voor die aanvang van enige bedrywighede in die beskermde gebied.

(2) Die volgende inligting moet verstrek word:

(a) Die naam en ligging van die nasionale erfenisterrein, die wrak of die mynhoop, gedek deur die beskermde gebied;

(b) die nommer en datum van die kennisgewing van aanwysing van die beskermde gebied in die *Staatskoerant*;

(c) die nommer en datum van enige regulasies rakende die beskerming van die gebied gepubliseer in die *Staatskoerant*;

(d) besonderhede van die beoogde handeling of ontwikkeling, tesame met toereikende planne, tekeninge en foto's om die uitwerking op die beskermde gebied te illustreer;

(e) die naam, identiteitsnommer en kontakbesonderhede, met inbegrip van die adres en telefoon- en/of faksnommer, van die eienaar;

(f) die ondertekende toestemming van die eienaar tot die beoogde handeling of ontwikkeling;

(g) die kommentaar van die plaaslike owerheid met betrekking tot die beoogde handeling of ontwikkeling;

(h) die naam, identiteitsnommer en kontakbesonderhede, met inbegrip van die adres en telefoon- en/of faksnommer, en handtekening van die persoon wat verantwoordelik gaan wees vir die beoogde handeling of ontwikkeling;

(i) sodanige ander toepaslike inligting as wat SAEHA versoek.

(3) SAEHA moet die voorstelle oorweeg en kan enige ander persoon of owerheid raadpleeg wat hy geskik ag.

(4) SAEHA moet sy finale kommentaar lewer en aanbevelings doen binne 45 dae na ontvangs van die inligting bedoel in subregulasie (2).

HOOFSTUK XI

PROSEDURE VIR OORLEGPLEGING MET BETREKKING TOT GRAFTE EN

BEGRAAFPLASE (ARTIKEL 36(5))

Toepassing

38. (1) Die regulasies in hierdie hoofstuk is van toepassing op enige persoon wat beoog om enige graf of begraafplaas ouer as 60 jaar wat buite 'n formele kerkhof geleë is en deur 'n plaaslike owerheid geadministreer word, te vernietig, te beskadig, te verander, uit sy oorspronklike posisie te verwyder of andersins te versteur.

(2) Die persoon bedoel in subregulasie (1) word hierna in hierdie hoofstuk die aansoeker genoem.

Identifikasieprosedure

39. (1) Die aansoeker moet 'n doelbewuste poging aanwend om die nakomelinge en familielede van die persone wat begrawe is in, en/of enige ander persoon of gemeenskap wat volgens tradisie 'n belang het by, sodanige graf of begraafplaas, te identifiseer deur –

- (a) argivale en dokumentêre navorsing betreffende die oorsprong van die graf of begraafplaas;
- (b) regstreekse raadpleging van plaaslike gemeenskapsorganisasies en/of -lede;

- (c) die oprigting vir minstens 60 dae van 'n kennisgewing by die graf of begraafplaas wat in al die amptelike tale van die betrokke provinsie inligting verstrek van die voorstelle wat die terrein raak, van die telefoonnommer en adres waar 'n belanghebbende persoon met die aansoeker in verbinding kan tree en van die datum waarteen dit moet geskied, wat minstens sewe dae na verstryking van die oprigtingstydperk van die kennisgewing moet wees; en
- (d) advertering in die plaaslike pers.

(2) Die aansoeker moet rekord hou van die stappe wat ingevolge subregulasie (1) gedoen is, met inbegrip van die name en kontakbesonderhede van alle persone en organisasies met wie in aanraking gekom is en hulle reaksie, en 'n afskrif van sodanige rekord moet saam met die aansoek aan die provinsiale erfenishulpbronowerheid voorgelê word.

Oorlegpleging en ooreenkoms

40. (1) Die aansoeker moet met alle belanghebbende partye geïdentifiseer deur die proses bedoel in regulasie 39 rakende die uitwerking van die voorstelle op die graf of begraafplaas, oorleg pleeg met die doel om ooreenkoms te bereik oor die toekoms van sodanige graf of begraafplaas.

(2) Tensy die belanghebbende partye anders ooreenkom, moet die aansoeker die koste dra van enige remediërende optrede kragtens 'n ooreenkoms bedoel in subregulasie (1), sy dit aanpassing van enige voorstelle om die graf of begraafplaas te behou, of opgraving en herbegrawe van enige graf, of enige ander redelike handeling vereis deur die belanghebbende partye.

(3) Indien die oorlegpleging ingevolge subregulasie (1) nie tot 'n ooreenkoms lei nie, moet die aansoeker rekords van die oorlegpleging en die kommentaar van alle belanghebbende partye as deel van die aansoek aan die betrokke provinsiale erfenishulpbronowerheid voorlê.

HOOFSTUK XII**ONTDEKKING VAN VOORHEEN ONBEKENDE GRAFTE (ARTIKEL 36(6))****Toepassing**

41. (1) Die regulasies in hierdie hoofstuk is van toepassing wanneer 'n graf waarvan die bestaan voorheen onbekend was, ontdek word in die loop van ontwikkeling of enige ander bedrywigheid.

(2) 'n Graf bedoel in subregulasie (1), mag nie op enige wyse versteur word nadat dit ontdek is nie, behalwe op gesag van die betrokke provinsiale erfenishulpbronowerheid.

Onderzoek

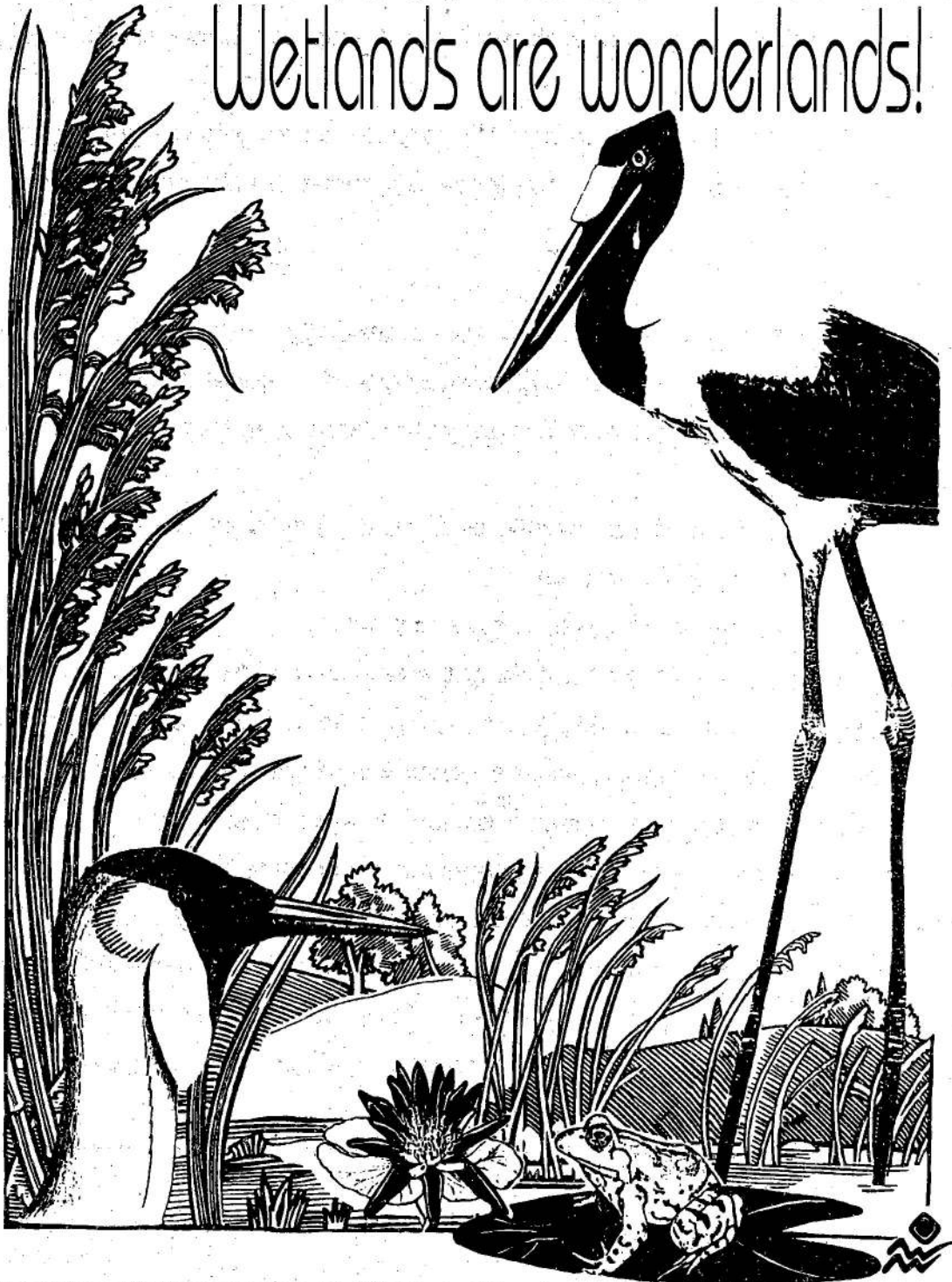
42. (1) So gou moontlik nadat hy van die ontdekking van die graf in kennis gestel is, moet die betrokke provinsiale erfenishulpbronowerheid of sy gedelegeerde, in samewerking met die Suid-Afrikaanse Polisiediens, sodanige graf ondersoek en besluit of daar rede is om te meen –

- (a) dat die graf waarskynlik ouer as 60 jaar is of andersins beskerm word ingevolge die Wet; en
- (b) dat daar ander grafte in die nabyheid is.

(2) Indien daar besluit word dat die graf waarskynlik aldus beskerm word, mag geen bedrywigheid bedoel in regulasie 41(1), hervat word in die onmiddellike omgewing van sodanige graf of in die gebied waarin verdere grafte waarskynlik gevind kan word nie, tensy 'n ondersoek gedoen word deur 'n persoon en op 'n wyse goedgekeur deur die betrokke provinsiale erfenishulpbronowerheid, om die feite van die geval te bepaal.

(3) Indien die ondersoek bedoel in subregulasie (2) bevestig dat 'n graf beskerm word, is die Wet en die bepalings van regulasies 38, 39 en 40 van toepassing op 'n persoon wat beoog om sodanige graf te versteur. Met dien verstande dat die betrokke erfenishulpbronowerheid na goeddunke daardie bepalings kan aanpas ten einde die bevredigende oplossing van die saak te bespoedig.

Wetlands are wonderlands!

Department of Environmental Affairs and Tourism

Printed by and obtainable from the Government Printer, Bosman Street, Private Bag X85, Pretoria, 0001

Publications: Tel: (012) 334-4508, 334-4509, 334-4510

Advertisements: Tel: (012) 334-4673, 334-4674, 334-4504

Subscriptions: Tel: (012) 334-4735, 334-4736, 334-4737

Cape Town Branch: Tel: (021) 465-7531

Gedruk deur en verkrygbaar by die Staatsdrukker, Bosmanstraat, Privaatsak X85, Pretoria, 0001

Publikasies: Tel: (012) 334-4508, 334-4509, 334-4510

Advertensies: Tel: (012) 334-4673, 334-4674, 334-4504

Subskripsies: Tel: (012) 334-4735, 334-4736, 334-4737

Kaapstad-tak: Tel: (021) 465-7531